

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (2849) 2004 OCTOBER-SPALIS 19

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON

L5C IT3 CANADA

www.tzib.com

Nr. kaina - \$1

Didėjanti išeivija

Lietuvių jau galima sutikti beveik visuose pasaulio kraštuose. Taip nieko formaliai neorganizuojant, nieko naujo nekuriant didėja išeivija. Turėtų stiprėti ir jos balsas Vilniuje. Ar taip yra, kol kas duomenų nematyti.

IKARŠTIS ieškoti pasaulyje naujų apsigyvenimui vietų ir galimybių greičiau ekonomiškai sustiprėti ne mažėja, bet tolydžio didėja. Štai ELTA skelbia, kad per šėšis šių metų mėnesius Lietuvoje gyventojų sumažėjo 9,400, liepos 1 d. krašte gyveno 3,436,000 žmonių. Per šių metų pirmąjį pusmetį nuolatiniams apsigyvenimui į užsienį išvyko 33% daugiau negu pernai per tą patį laiką. Naujas lietuvių telkinys Airijoje įsteigė savąją šeštadieninę mokyklą, kad būtų palaikoma lietuvių. Tai itin geras ženklas ir sektinas pavyzdys visiems, už Lietuvos ribų besikuriantiems. O tokių, kaip matome, vis daugėja. Tautiniu požiūriu – jų organizuotumas, jų aiški linkmė išlikti savimi kad ir po svetima padangė – tai nauja kibirkštis išeivijos židiniams ir toliau liepsnoti. O išlikti – didelis turtas, kokio jokie kraštai, jokios ieškomos galimybės niekada neduos. Būti tuo, kas esi – tai šūkis, gal tikriaus kelrodis, kad teisinga kryptimi patrauktų ir svetimų įtakų viliojamas prieaugis. Maždaug šitaip nusiteikęs, galima tikėtis išeivijos stiprėjimo, gal gi sulaukti vieną kartą ir apčiuopiamos paramos bei pagalbos iš Lietuvos valdžios, kuri į naują išeiviją neturėtų žiūrėti kaip į "nubyrėjimą" ir liūdnoją statistiką mažėjant gyventojų skaičiui. Kiekvienas lietuvis, kur jis šiuo metu begyventų, yra tautos dalelytė, kurios lemtis neturėtų būti išnykimas, bet aiški ambasadorystė ir sava spalva pasaulio žemėlapyje. Tokio nusiteikimo ypač reikia šiandien, kai globalizmo poveikiai (teigiami ar neigiami) darosi vis stipresni – staigūs ir nevysiai išsiaiškinti.

KO nors labai laukiant, tikintis svajonių ar planų išsipildymo, įprasta kalbėti apie ateitį, kartais net nebeužduodant apie kokią ir kieno ateitį. Prasitaria prakalbose apie valstybės ateitį, stipresniu balsu apie geresnio gyvenimo ateitį, o silpniau ir žymiai rečiau apie tautos ateitį. Turtum jau žmonijai nebe mada skirstyti tautomis, juo labiau rasėmis, tartum tas skirstymasis būtų koks atsilikimas, diskriminacija ar kokia kita negerovė, kurią reikėtų su šaknimis išrauti, kad, ko gero, neatgimtų koks žiaurus nacizmas ir tekančių pieno upių nepaverstų kraujo upėmis... Gal ne tiek baime, kiek be pavadinimo naujove užsikrėtę kartais stacia galva neriamie ir katilą, kur tos tautybės kaipmat išstipsta. Tai labai paranku tiems, kurie iš Lietuvos atvykę tesidairo, kaip čia greičiau visokių gėrybių išgyti, pridėti prie to, ką jau turime, kad tas gerasis gyvenimas taptų rimta tikrove. Ar steigiamos lietuviškos mokyklėlės atsilauks prieš tokius gniauztus, net jau suabejojama. Labai nuosirdžiai linkėtina, kad atsilaukėtų, kad vienai kiems padėtų, kad svarstymai ką naujo pirkti derintų si su ryžtu nesutvirtinti tautybių maišymo katilė. Antai, iš Lietuvos naujai atvykę Kanados Kalgarije džiaugiasi, kad jau krašte įsitvirtinę lietuviai kviečia juos bendrauti, kartu pramogauti, veikti. Tai tikrai džiugus reiškinys. Taip ir turėtų būti – bendravimas virsta bendradarbiavimu, o tai jau reikšmingai ir naudinga. Didėjanti išeivija tarpusavio ryšiai, nors iš pradžių ir privatus pobūdis, yra būtini vieniems kitus palaikyti, kad bendromis jėgomis kurtume naują aplinką. O tai, pvz. Kanadoje, tautybių mozaika yra net valstybės įstatymais remiama. Mūsų išeivijos didėjimo atveju svarbiausia – tinkamas nusiteikimas, noras būti kartu, išlikti savimi kur bebūtume. Tik šitokia nuostata, bent iš dalies, atsvers baime, kad iš savo krašto lekiame ir išnykstame. Č.S.

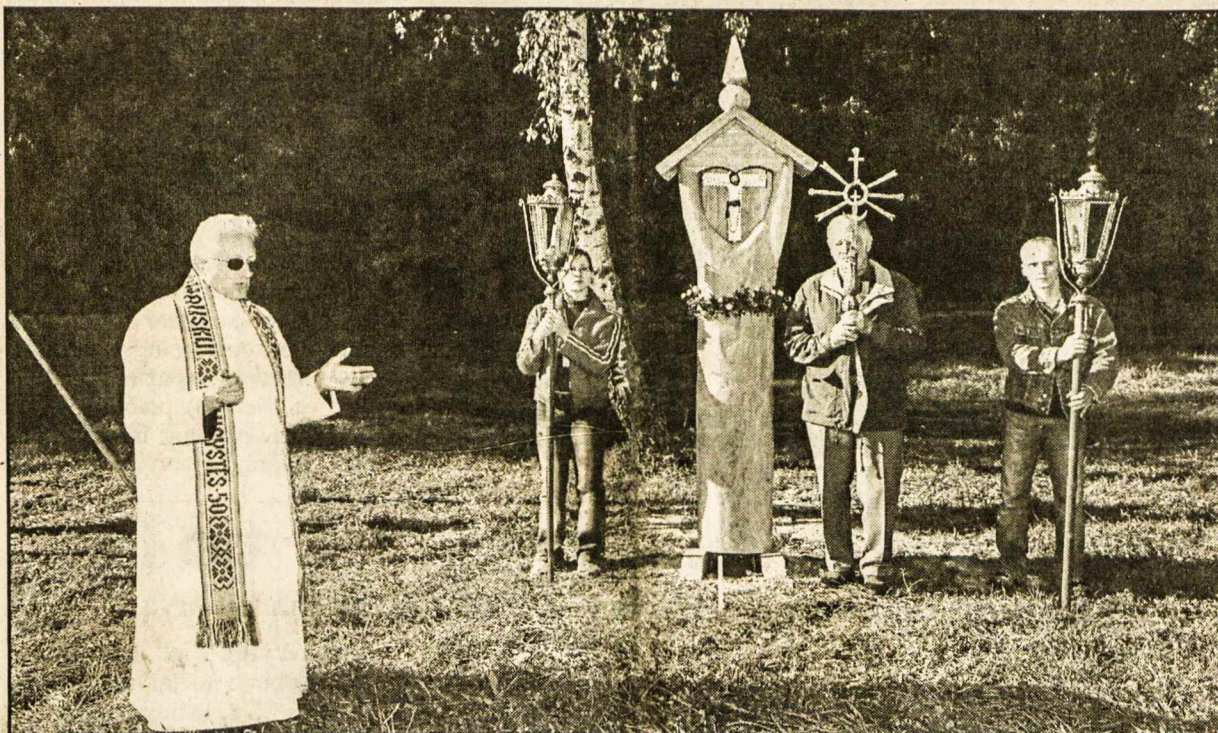
KANADOS ĮVYKIAI

Paul Martin Maskvoje

Ministeris pirmininkas Paul Martin, kartu su keliais ministrais ir aukštais kariuomenės pareigūnais, spalio 12 d. Halifakso uoste pasitiko parvežtą povandeninio laivo karininko Chris Saunders kūną, pareiškė užuojautą velionies žmonai, kuri savo rankose laikė, tėvo nemačiusį 7 savaičių kūdikį ir su ja esantį 2 metų sūnelį. Tuoj po to ministeris pirmininkas su žmona Sheila išvyko į Maskvą pasitarimams su Rusijos prezidentu Vladimir Putin. Po susitikimo bendrame pareiškime pranešė: "Visa mūsų veikla prieš terorizmą turi būti vedama prisilaikant legalių tarptautinių normų, nusakančių tarptautines žmogaus teises, ir tarptautinių humanitarinių įstatymų". Šis bendras pareiškimas siejamas su laišku Putinui, kurį prieš porą savaičių pasirašė šimtine daugelio kraštų intelektualų ir politikų, nurodymai, kad Rusijos prezidentas naudodamasis terorizmo priedanga pažeidžia laisvės princi-

pus Rusijoje, varžo žiniasklaidą, plečia saugumo personalą savo asmeniniams centrinio valdymo įtvirtinimui. Putinis ir Martin taip pat aptarė importo – eksporto reikalus, Kyoto protokolą dėl orą išmetamų teršalų mažinimo ir apie bendradarbiavimą Rusijos ir Kanados šiaurės teritorijas apsaugant. Abiejų kraštų vadovai neatsakinėjo į korespondentų klausimus. Paul Martin ir jo žmona Sheila lankėsi Prancūzijoje ir Vengrijoje.

Naujai išrinkti Kanados parlamento nariai jau spalio mėnesio pabaigoje galėtų nuvesti dabartinę mažumos vyriausybę ir sudaryti koalicinę opozicinių partijų vyriausybę, arba šaukti rinkimus. Rinkėjai betgi nėra pasirodę dažniems rinkimams, todėl bet kuri partija šaukusi rinkimus, negali tikėtis visuomenės pritarimo, nes visi rinkimai reikalauja didelių išlaidų. Labai atsitiktinai, generalinei gubernatorei paruošto sosto (Nukelta į 6-tą psl.)

Kryžius – koplytstulpis per šventinimo apeigas Rumšiškėse

Nuotr. Ramūno Virkučio

Lietuva tarptautiniame forume

Lietuvos istorija tarptautiniame medievistų kongrese Anglijoje

DR. RASA MAŽEIKAITĖ

Tūkstančiai mokslininkų 2004 m. liepos 11-15 d.d. susirinko Leeds universitete, Anglijoje, pasidalinti žiniomis, atnaujinti pažintis, aptarti ateities leidinių bei konferencijų planus. Tai buvo didžiausias Europoje viduramžių laikotarpio studijų specialistų suvažiavimas, rengiamas kiekvienais metais ir suburiantis istorikus, literatūros specialistus, archeologus, muzikologus ir kitus specialistus. Mokslininkai suvažiavo iš beveik visų Europos kraštų, taip pat JAV, Kanados, Izraelio, net Japonijos.

Kodėl toks svarbus kongresas nedideliame universitete, Anglijos šiaurėje? Todėl, kad čia kas metai parengiama bei išleidžiama didžiausia pasaulyje viduramžių laikotarpio specialistų straipsnių bibliografija. Kadangi aš pažinojau vieną šio leidinio redaktorių, kai jis buvo doktorantas "Pontifical Institute for Medieval Studies" institute Toronte, kur ir aš studijavau, bibliografija apėmė ir Baltijos kraštus dar tuo laiku, kai dauguma anglų mokslininkų nežinojo, kas tai yra Lietuva. Jau daug metų mėginu bibliografijai pateikti bent pagrindines žinias apie Lietuvoje pasirodžiusius mokslinius straipsnius – būti labai gerai, jeigu patys mokslininkai Lietuvoje daugiau žinių pateiktų. (Informacija apie International Medieval Bibliography leidinį yra internete, adresas: www.leeds.ac.uk/imi/imb/imb.htm).

Aš konferencijoje Leeds universitete dalyvavau jau ketvirtą kartą, šiais metais Kanados lietuvių bendruomenės paramos dėka – be KLB pagalbos nebūčiau galėjusi užmokėti kelionės išlaidų. Smagu būti istorikų draugų tarpe, žmonių šurmulyje, kur girdisi daugelio pasaulio kalbų, bet švedas su italų, rumūnas su japonu, amerikietis su olandu susikalba anglų kalba, kuri dabar tapo tikra pasaulinės komunikacijos priemone. Ypač smagu pasisemti žinių, ir savo teorijas pateikti kitų specialistų patikrinimui.

Mano pranešimas buvo pavadintas *Violent victims? Perceptions of the Baltic crusades as a war of self-defence (Agresijos aukos? Pabaltijo kryžiaus žygiai kaip savigynos karas)*. Kalbėjau apie kryžiuočių kunigo

Petro Dusburgiečio kroniką. Labai įdomu, ir istoriografijoje nepastebėta, kaip nuosekliai Dusburgas kryžiuočių pradėtus karus prieš prūsus bei lietuvius pristato kaip krikščionių bei paties Dievo gynimą, nes bažnytinėje teisyje ir apskritai, Vakarų civilizacijoje agresija buvo smerkiama, o karas leistas tik ginant gyvybę arba teritoriją. Įdomi dabartinė paralelė, kai JAV prezidentas "atrado" nebūtus ginklus pateisinti karo paskelbimą Irakui. Taip pat primena didžiosios Rusijos skelbtą "baimę" dėl mažytės Lietuvos įstojimo į Šiaurės Atlanto sąjungą (NATO).

Po pranešimo buvo malonu išgirsti kitų mokslininkų ir pritarimą, ir aktualią kritiką – pvz. papildomų šaltinių nurodymą. Susipažinau su Suomijos universiteto profesorium, kuris atrado ir žada išleisti anksčiau istorikų nenaudotą popiežių kanceliarijos knygą. Taip pat labai įdomu buvo išklausti pranešimus apie Kryžiaus karus Palestinoje, kurie daugeliu atžvilgiu nesiskyrė nuo karų Baltijos kraštuose. Tačiau karai Šv. Žemėje yra visiems istorikams gerai žinomi (turbūt todėl, kad jie dar vis tęsiasi!), o karai prieš lietuvių pokario kartos nelietuviams Vakarų pasaulio istorikams, su keliomis išimtimis, buvo visai nežinomi, kol Lietuva neįsikišo į tarptautinę plotmę su dabartine nepriklausomybe. Ir dabar daug kas apie juos nežino – pvz. jauna profesorė vienoje sesijoje kalbėjo apie XIV amžiaus anglų kronikose "virtualinius" (reiškia išgalvotus) pagonis ir nustebo mano pastaba, kad tuo metu tikrai dar buvo lietuvių pagonių, prieš kuriuos anglų didikai ir net princai tikrai kariavo. Jinai tuojau po konferencijos man parąšė ir paprašė bibliografijos apie Lietuvą...

Konferencijoje pastebėjau, kad Lietuva tapo net "madinga" tema – ji minima skandinavų, vokiečių pranešimuose, tik dažniau gana paviršutiniškai, remiantis žiniomis iš senos vokiečių istoriografijos. Sutikau net

Rumšiškėse naujai pastatytas kryžius – koplytstulpis

Nuotr. Ramūno Virkučio

Savaitė Lietuvoje

Galutiniai balsavimo rezultatai

ELTOS-LGTIC žiniomis, Vyriausioji rinkimų komisija spalio 15 d. patvirtino galutinius spalio 10 d. vykusio pirmojo seimo rinkimų rato rezultatus vienmandatėse ir daugiamandatėse apygardose. VRK nustatė, kad vienmandatėse apygardose į naują seimą išrinkti kol kas tik penki rinkimuose dalyvavę kandidatai – Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pirmininkas Valdemaras Tomaševskis ir iš socialdemokratų finansų ministeris Algirdas Butkevičius, susieikimo ministeris Zigmantas Balčytis bei parlamentaras Juozas Palionis.

Likusioms 66 vietoms vienmandatėse apygardose spalio 24 d. bus rengiamas antrasis balsavimo ratas. Rinkėjai turės pasirinkti vieną iš dviejų kandidatų, gavusių daugiausia balsų pirmajame rinkimų rate. Daugiamandatėje rinkimų apygardoje išrinktų kandidatų pavardės bus paskelbtos po antrojo rinkimų rato, atsižvelgiant į rezultatus vienmandatėse apygardose.

Galutiniai VRK duomenimis, didžiausios rinkėjų paramos sulaukusi Darbo partija jau gavo 22 mandatus. 16 mandatų užsitikrino Algirdo Brazausko ir Artūro Paulausko koalicija "Už darbą Lietuvai", Tėvynės sąjunga – 11 mandatų. Rolando Pakso koalicija "Už tvarką ir teisingumą" išsikovojo 9 mandatus, Liberalų ir centro sąjunga turės 7 vietas Seime, o Valsiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga pirmajame rinkimų rate gavo 5 mandatus.

Gyventojų balsavimas

Seimo rinkimuose iš anksto balsuojantys gyventojai viršijo visų laikų aktyvumo rekordą. Per pirmąsias tris balsavimo paštų ir namuose dienas savo valią pareiškė beveik 170,000 rinkėjų. Iš viso į rinkėjų sąrašus įtraukta 2,645,449 žmonės. Pirmąsiais duomenimis, spalio 10 d. balsuoti ėjo mažiau kaip pusė – apie 45% rinkėjų.

Užsienyje gyvenančių lietuvių, turinčių teisę balsuoti buvo 16,870, tačiau tik 8,020 (47.5%) pareiškė savo valią. Daugiausia jų balsų surinko konservatoriai, socialdemokratai, socialliberalai ir liberalcentristai, o Darbo partija liko ketvirtą vietoje.

Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas (VRK) Zėnonas Vaigauskas teigė, kad rinkimų kampanija vyko gana korektiškai, jis tikėjosi žymiai atresnio rinkimų vėjau. Kad paverstų profesorium, kuris atrado ir žada išleisti anksčiau istorikų nenaudotą popiežių kanceliarijos knygą. Taip pat labai įdomu buvo išklausti pranešimus apie Kryžiaus karus Palestinoje, kurie daugeliu atžvilgiu nesiskyrė nuo karų Baltijos kraštuose. Tačiau karai Šv. Žemėje yra visiems istorikams gerai žinomi (turbūt todėl, kad jie dar vis tęsiasi!), o karai prieš lietuvių pokario kartos nelietuviams Vakarų pasaulio istorikams, su keliomis išimtimis, buvo visai nežinomi, kol Lietuva neįsikišo į tarptautinę plotmę su dabartine nepriklausomybe. Ir dabar daug kas apie juos nežino – pvz. jauna profesorė vienoje sesijoje kalbėjo apie XIV amžiaus anglų kronikose "virtualinius" (reiškia išgalvotus) pagonis ir nustebo mano pastaba, kad tuo metu tikrai dar buvo lietuvių pagonių, prieš kuriuos anglų didikai ir net princai tikrai kariavo. Jinai tuojau po konferencijos man parąšė ir paprašė bibliografijos apie Lietuvą...

Reikalauja "skolos" sumokėjimo

Spalio pradžioje Rusijos kontrolių rūmai pranešė, kad Baltijos valstybės Rusijai skolingos 3 bln. JAV dolerių už okupaciją.

Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pirmininkas Emanuelis Zingeris teigia, kad toks sprendimas pažeidžia tarptautinę teisę, ir kad dabartinė Rusijos valdžia nesuras paramos savo veiksmams pateisinti nei tarp Europos sąjungos, nei tarp ŠAS (NATO) narių.

Rusijos oficialių institucijų pretenzijoms Baltijos valstybėms rodo nostalgines revanšistines tendencijas Rusijos vidaus politiniame gyvenime, mano E. Zingeris. Lietuvos ir Estijos prezidentai vadina tokias pretenzijas visiškai nepagrįstomis. Lietuvoje viešėjęs Estijos prezidentas Arnold Ruutel tokius pareiškimus laiko politine propaganda.

Perima oro erdvės apsaugą

Trijų Baltijos valstybių oro erdvės apsaugą perėmė britų kariniai, pakeitę ilgiau kaip tris mėnesius išbuvusį Danijos kontingentą. Kaip rašo ELTA-LGTIC, spalio 14 d. nusileido pirmieji du Didžiosios Britanijos karaliskųjų karinių oro pajėgų naikintuvai "F3 Tornado". Kiti du atskris vėliau.

Lietuvoje jau įsikūrė 80 britų kariškių ir pagalbinio personalo, kurie teiks visokeriopą paramą britų naikintuvams vykdam oro policijos misiją. Tarp jų – navigacinės įrangos, ryšių karininkai, medikai, karo policininkai, gaisrininkai, kitų sričių specialistai. Oro policijos misijoje jie dalyvaus iki kitų metų sausio. Vėliau juos pakeis kitų ŠAS (NATO) narių kariniai.

Naudinga Lietuvos patirtis

Europos sąjungos (ES) atstovas Pietų Kaukaziui Heikis Talvitis spalio 14 d. susitikime su prezidentu Valdu Adamkumi pabrėžė, kad Lietuvos patirtis atkuriant šalies nepriklausomybę, vykdam reformas, kuriant įstatymų pagrindą gali būti geru pavyzdžiu Pietų Kaukazo valstybėms. Lietuva aktyviai veikia Pietų Kaukazo regione, kur viena svarbesnių Lietuvos iniciatyvų yra padėti sukurti įstatymų pagrindą toms valstybėms. Jo teigimu, Gruzijos prezidento Michailo Saakašvilio vizitas spalio 14-15 d.d. taip pat rodo, jog Gruzija domisi tokia pagalba. Su M. Saakašviliumi pasirašytas bendras Lietuvos ir Gruzijos prezidentų pareiškimas.

Baltijos valstybių pasitarimai

Vilniuje spalio 15 d. vyko aštuonių Baltijos ir Šiaurės valstybių diplomatų saugumo politikos pasitarimas. Darbotvarkėje – pasaulinės saugumo problemos, išplėtimasis ŠAS ir Europos sąjungos vaidmuo, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) veikla bei regioninė politika.

Rygoje spalio 14-15 d.d. Trijų Baltijos valstybių karinių oro pajėgų (KOP) vadovai tarėsi, kaip plėtoti ir modernizuoti Baltijos oro erdvės stebėjimo sistemą BALTNET, kad ją galima būtų įjungti ir analogiška ŠAS (NATO) sistema NATINEADS. Kalbėta ir apie kiekvienos Baltijos šalies indėlį į oro erdvės patuliavimą, aviacijos specialistų parengimą, bendros ryšių sistemos kūrimą. RSJ

Šiame numeryje

Didėjanti išeivija

Išlikti – didelis turtas, kokio jokie kraštai neduos

Lietuva tarptautiniame forume

Karas leistas tik ginant gyvybę arba teritoriją

Siaubo dienos iš toli

Gyvybėmis turėjo užmokėti, nes jų nuomonės skyrėsi nuo Stalino

Šveicaras, tarnavęs Lietuvai

Pašto ženklas su J. Ereto atvaizdu pasirodė

Atsiminimai, kurie neišdyla

Kiaulės buvo tavo išgalvota apgaulė rusams

Vilniaus universitetui 425

Per jo vargą ir prakaitą gauti pinigai dviem stipendijom

Gydytojas I

Tokios rusiškos apsuptions Birštone nesitiekėjome

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$50, mėmė – \$60, garbės – \$70. Oro paštų užėjūrius – \$170, paprastu paštu – \$60.
Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ administraciją". Skelbimai nuosiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostūia. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. Subscriptions: regular \$50.00, patron \$60.00, sponsor \$70.00 per year. Airmail overseas – \$170, regular mail overseas – \$60. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation dept. 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Europos katalikų teologų kongresas. - Baimės, nuogastavimai ir nerimas Europoje: iššūkiai teologijai vyko rugpjūčio 29-rugsėjo 2 d. Friburge, Šveicarijoje. Atidarymo Mišios buvo aukojamos Friburgo katedroje Europos vyskų konferencijos pirmininko vysk. Amedee Grab, OSB. Kongrese dalyvavo beveik du šimtai Europos universitetų teologų iš 19 valstybių, taip pat delegatai iš JAV, Kanados, Australijos ir Afrikos. Lietuvos atstovas buvo kun. doc. dr. Romualdas Dulskis. Dalyviai dalinosi rūpesčiais, kalbėjo apie Europos žemyno atsakomybę sprendžiant opius socialinius, kultūrinius bei religinius klausimus Trečiojo pasaulio kraštuose. Pabrėžta teologijos mokslo ir maldingumo sąsąjų būtinybė. Rugpjūčio 31 d. kongreso dalyviai vyko į Pasaulio Bendrijų tarybos būstinę Ženevoje, kur, susitikę su generaliniu sekretoriumi dr. Samueliu Kobia bei kitais šios organizacijos atstovais, aptarė ekumeninio judėjimo svarbą ir perspektyvas.

Lotyniškosios kultūros festivalis *Fundamentum Collegii* prasidėjo rugpjūčio 15d. Kražiuose, baigėsi Vilniuje rugpjūčio 29 d. Jo tikslas – atskleisti Vakarų Europos kultūros įvairovę bei paskatinti atsigręžti į Lietuvos europinį paveldą, išryškinti jame pilietiškojo turinį. Paskutinę festivalio dieną Šv. Jonų šventovėje buvo aukojamos Mišios, kurioms vadovavo kardinalas Audrys Juozas Bačkis, pamoklą pasakė kun. Antanas Saulaitis, SJ. Tą dieną Vilniaus universiteto senato salėje vyko forumas *Vilnius – piliečių miestas: tradicija ir dabartis*. Sveikino VU rektorius prof. Benediktas Juodka. Pranešimą *Vilnius – krikščionių miestas* skaitė kard. A. J. Bačkis. Buvo perskaityti sveikinimai – prezidento Valdo Adamkaus, dr. Juozo Kazicko. Apie miesto viziją kalbėjo Vilniaus meras Artūras Zuokas, apie Vilniaus paveldo aktualumą miestui ir pasauliui pranešimą skaitė Lietuvos UNESCO komisijos generalinė sekretorė Asta Drimaitė. Taip pat kalbėjo prof. Eugenija Ulcinaitė (*Gratulatio – Europos miesto tradicija*), dr. Mantas Adomėnas (*Polis-Pilis-Pilietis-Valstybė*). Minė daugias Kubilius (apie šv. Kazimierą, kaip miestiečio ir piliečio idealą), žurnalistas Rimvydas Gintaras Steponavičius, dr. Mažvydas Michalaukas. Užbaigai VU didžiajame kieme vyko vaidinimas *Nesudegantis miestas*, o šv. Jonų šventovėje *Venecijietiškas Mišparus* atliko choras "Brevis" ir senosios muzikos ansamblis "Antiphona".

Klaipėdos universitete naujieji mokslo metai prasidėjo rugsėjo 1 d. Mišiomis Kristaus Karaliaus šventovėje. Jas aukėjo Telšių vyskupas Jonas Boruta, SJ, Ka-

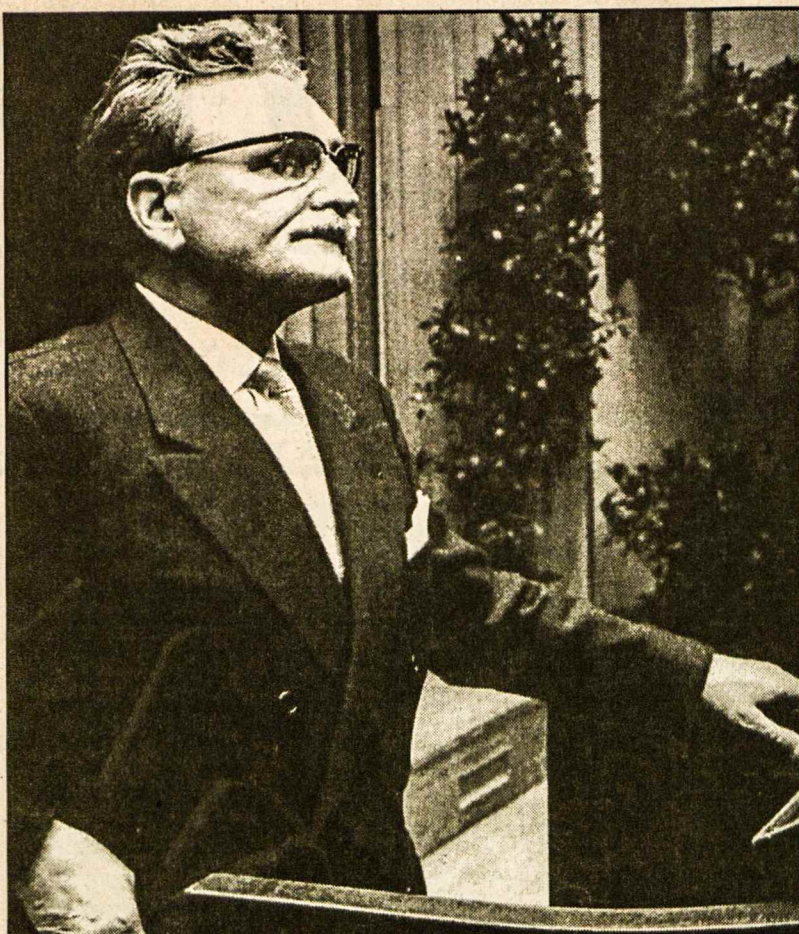
techetikos katedros kunigai-dėstytojai. Vyskupas Mišių pabaigoje iškilmingai ikeitė Katechetikos katedros dėstytojams kanoninius siuntimus dėstyti teologines-religines disciplinas universitete. Rugsėjo 1-osios minėjimas užbaigtas pamaldomis universiteto ekumeninėje koplyčioje. Joms vadovavo vysk. J. Boruta ir liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis.

Kaišiadorių klierikas Edvardas Geevičius zuvo nelaimėje rugpjūčio 17 d. Gimęs 1979 m. liepos 18 d. Alytuje, lankęs "Putinių" vidurinę mokyklą ir profesinę mokyklą įgijo elektro specialybę. Pasirėngė dvasinėms studijoms gyvendamas Nemunaičio parapijoje ir darbuodamas "Pilnų namų" bendruomenėje. 2001 m. įstojo į Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminariją ir baigė tris kursus. Apaštalaudavo Šv. Stepono nakvynės namuose, kartu su kapelionais lankydavosi kalėjimuose, darbuosiu su narkomanais. Palaidotas rugpjūčio 20 d. Alytaus miesto kapinėse.

Jaunimo diena *Meilė-jaunystės kultas* buvo surengta rugsėjo 11 d. Naujosios Vilnios Šv. Kazimiero ir Švč. Mergelės Marijos Taikos Karalienės parapijų jaunimo. Mišias Šv. Kazimiero šventovėje lietuvių ir lenkų kalbomis aukojo kun. Valdas Meškėnas ir kun. Marekasz Dziewieckis iš Lenkijos Radomo kunigų seminarijos. Per Mišias grojo krikščioniškos muzikos grupė "Nazaretas". Po Mišių jaunimas Naujosios Vilnios gatvėmis ėjo Kryžiaus kelią. Po maldų jaunimas pietavo prie Švč. Mergelės Marijos Taikos Karalienės parapijos. Po pietų surengtos tinklinio varžybos tarp kunigų bei klierikų ir pasauliečių. Naujosios Vilnios parapijų jaunimo. Vėliau vyko Švč. Sakramento garbinimas, o Mišias aukojo kunigai skaitė paskaitas jaunimui meilės, draugystės temomis. Šventė užbaigta krikščioniškos muzikos koncertu.

Atkelta iš 1-mo psl.)
jauną doktorantę, kurios profesorius jau įsiūlė rašyti disertaciją lyginant XIV š. Lietuvą bei Lenkiją su Airija kaip krikščioniškos ir pagonybės paribį ("frontier"). Deja, mergaitė mokėsi lenkų kalbos, o lietuvių kalbos bei mokyti nepatėrė – pasakė: "Rasi vokiečių kalba pakankamai žinių" (o ir vokiškai ji prastai skaitė). Aš skubėjau jai pateikti bibliografiją savo ir kitų mokslininkų darbų anglų kalba, taip pat naujesnių straipsnių vokiečių kalba, kad nebūtų vien XIX š. arba nacionalistų laikotarpio literatūra!

Nors tikslieji mokslai Lietu-

Profesorius JUOZAS ERETAS

Siaubo dienos iš toli

Kai vienas diktatorius perleido kitam nepriklausomą Lietuvą

IGNAS MEDZIUKAS

1940 m. birželio 15 d. palydėjau vieną savo bendradarbį į Nemuno prieplauką Kaune, atvykusį iš Vilniaus, važiuojantį aplankyti savo gimtosios sodybos Šilelio kaime, prie pat Nemuno. Grįždamas atgal pamatė, kaip pravažiuojantį automobilį Aleksoto tilto link diplomata dr. Eduardą Turauską. Automobilėje buvo prikrauta daug įvairių daiktų. Pagalvojau, gal važiuoja kur nors praleisti savaitgalio. Kai užėjau pas kirpėją apsikirti plaukų, per radiją buvo pranešta, kad į Lietuvą įžygiavo sovietų kariuomenė ir Lietuvos kariuomenės vadas išvyko į pasitiktį. Supratau, kad dr. Turauskas išskubėjo į užsienį. Vėliau per radiją kalbėjo Lietuvos min. pirmininkas A. Merkys, kuris kvietė sovietų kariuomenės dalinius draugiškai sutikti, nes po sovietų ultimatumo dauguma esančių vyriausybės ministrų nutarė priimti ultimatumą nesipriešinant. Prezidentas A. Smetona buvo kitos nuomonės.

Deja, sovietai į mus pažūrėjo ir traktavo kaip savo priešus. Pirmiausia Lietuvos valdžia atidavė patriotas Vidaus reikalų ministrį gen. K. Skučą ir saugumo departamento direktorių A. Povilaitį sovietams nužudyti, naiviai tikėdami, kad jie tuo pasitenkins. Deja, jie tuo nepasitenkino, ėmė suminėti visus patriotas, kurie jiems atrodė įtartinai. Tai buvo šeštadienis. Su šeima tada vasarojau Varnių kaime, netoli Pažaislio. Sekmadienį nuėję Mišioms į Pažaislio viešnuolyno šventovę, pamatėme pamaldas laikantį kan. F. Kemėšį. Jis mus palydėjo per mišką į namus. Miške buvo daugybė rusų raitelių su arkliais. Aptarėme liūdną Lietuvos padėtį.

Rodos, vienas iš pirmųjų nukentėjo mano buvęs profesorius dr. A. Tamošaitis, Teisingumo ministeris, kurį bolševikai surado Kačerginėje ir išgabeno į Kauno kalėjimą. Ten jis buvo sadistiškai nukankintas. Min. pirmininko pavaduotojas K. Bizauskas dingo be žinios. Susisiekimo ministeris J. Masiliūnas, 1941 m. birželio mėn. iš tremtas į koncentracijos lagerį, greit mirė dėl nepakeliamų darbo sąlygų. Inž. K. Šakenis tuo pat laiką su šeima išvežtas į Sibirą. Vėliau iš ten paleistas su palaužta sveikata greit mirė. Nukentėjo ir daugybė kitų Lietuvos patriotų, jų tarpe buvęs Lietuvos prezidentas A. Stulginskis, buvęs ministeris S. Šilingas, prof. J. Tonkūnas. Buvęs min. pirm. A. Merkys, iškalėjęs ilgus metus, iš kalėjimo išvežtas į invazijos prieglaudą, kur ir mirė.

Sovietų staigus ultimatumas daugelį tartum pritrėkė. Jie blaškėsi nežinodami, ką daryti. Dabar, po daugelio metų, tenka stebėtis, kad jie nepasirūpino savo laisve ir gyvybe, sprukdami į užsienį, į Vokietiją. Atrodo, kad buvo pasitikę Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpio pagalbos sutartimi, kurios 8 str. nustatė: "Šios sutarties įgyvendinimas jokių būdu neturi paliešti susitariančių šalių suvereninių teisių, ypač jų valstybinės santvarkos, ekonominės ir socialinės sistemos, kariuomenės ir aplamai nesikišimo į vidaus reikalus principo."

Be to, mūsų diplomatai kažkodėl manė, kad jei ir bus pakeista socialinė santvarka, bus paliktas valstybinis suverenumas, kaip buvo Mongolijoje. Tokios formos, atrodo, ir mūsų komunistai pabrėždavo siekti. Bet Stalino žodis viską nulėmė. Juo labiau, kad apie tą laiką buvo nužudytas, Stalinui paliepus, daug nusipelnęs komunizmo kūrėjas Z. Aleksa-Angarietis. Manoma, kad jis buvo rimčiausias kandidatas į komunistinės Lietuvos vadovus, nes buvo slapta veikęs Lietuvos komunistų partijos organizatorius ir vadovas.

Žuvo ir V. Kapsuko-Mickevičiaus žmona Domicelė, Vytautas Putna, Juozas Vareikis ir

daugybė kitų. Kiek žinoma, Angarietis buvo nužudytas 1940 m. gegužės 22 d. Ir tuojau po to gegužės 25 d. Molotovas pasisaukė į Kremlių Lietuvos pasiuntinį L. Natkevičių ir nuo tada prasi-dėjo Stalino-Molotovo planų vykdymas įjungti Lietuvą į Sovietų Sąjungą, sudarant savitarpio pagalbos sutartį, kad jos priedangoje Lietuva būtų pajungta Sovietų Sąjungos imperijai.

Angarietis ir kiti lietuviai komunistai savo gyvybėmis turėjo užmokėti, nes jų nuomonės skyrėsi nuo Stalino. Tiesa, Angarietis 1956 m. buvo reabilituotas, bet kas iš to – nužudytas žmogaus neatgiminsi.

Grįžtant prie Lietuvos okupacijos, įvykdytos Sovietų Sąjungos, prisimintinas Teisių administracijos URM direktorius Voldemaras Vytautas Čarneckis, kuris buvo vedęs JAV gimusių lietuvių ir augino keturis vaikučius. JAV pasiuntinys jam siūlė gauti JAV pasą ir išvykti į šią šalį. Deja, jis apsisprendė dalintis likimu su tauta – jis buvo išvežtas į darbo lagerį, kur dėl nepakeliamų sąlygų greit mirė, o žmona su vaikais išvežta prie Lenos upės žiočių.

Okupavus sovietams Lietuvą, visi pamatė, ką reiškia "savitarpio pagalbos" sutartis. Viskas buvo verčiama aukštyn kojomis: kas buvo lietuvių brangu, buvo niekinama, lietuviai buvo priversti garbinti svetimus atėjūnus. Apdairėsi inteligentai spruko per sustiprintai saugojamą sieną į Vakarų. Iš žymesnių žmonių, jausdami pavojų, į Vokietiją pabėgo gen. St. Raštikis, Vaclovas Sidzikauskas, jo žmona Sidzikauskienė ir daugelis kitų. Tiesa, ne visiems pavyko laimėti pereiti. Draugas jaunas vyras Mykolas Naujokaitis į Vokietiją perėjo laimingai, bet grįždamas susidūrė su rusų pasienio sargyba ir buvo sunkiai sužeistas, bet išliko gyvas ir kilus karui išsilaisvino. Daugelis laukė lyg kažkokio stebuklo. Tiesa, tas stebuklas įvyko – kilo karas. Bet dar prieš pat karą daugelis birželio 14-15 buvo surinkti ir kaip didžiausi nusikaltėliai išvežti į Sibirą. Taigi tie, kurie patikėjo sovietams skaudžiai apsigavo. Net mūsų gerbiamas diplomatas buvęs užsienio reikalų ministeris Juozas Urbšys, išbuvęs su žmona sovietų kalėjimuose ir tremtyje 16 metų, prisipažino: "Kokie mes tada buvome naivūs, kad tikėjome sovietų žodžiams".

Tada dar nežinojome, kad 1939 m. rugsėjo 28 d. (prieš 65 metus) Molotovas ir Ribbentropas pasirašė slapta protokolą, pagal kurį Hitleris nepriklausomą Lietuvą valstybė perleido Stalinui.

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas

Nuotr. M. Pranevičius

Šveicaras, tarnavęs Lietuvai

Profesorius JUOZAS ERETAS, aukojęs savo jėgas prisikelinčiai Lietuvai

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Dar sovietinės okupacijos metais Vilniaus geležinkelio stotyje mane kažko paklausė ponis, kalbėjusi neblogai lietuviškai, tačiau su aiškiu užsienietišku akcentu. Ji paaiškino, kad esanti Šveicarijos ir Vakarų Vokietijos turistų grupės vadovė, o lietuviškai kalbėti ir rašyti ją mokęs jos kaimynas Bazelyje profesorius Juozas Eretas (Ehret). Tą pavardę žinojau iš Pirmosios Lietuvos respublikos spaudos bei tos kartos ateitininkų, sportininkų. Dar žinojau, kad J. Eretui su šeima 1941 m. pavyko pasitraukti į Vakarų.

Pastebėjusi mano itin didelį sudomėjimą profesoriaus likimu bei veikla užsienyje ir man pasiūlius artimiausiu su ja susipažinti, ponis sutiko, prisistatė esanti Doris Oberviler, psichologė. Profesorius Eretas ją supažindinęs ir su didinga Lietuvos praeitimi, todėl ji šį kraštą pamilusi ir kartais randanti galimybę atvykti į Lietuvą

kaip turistų grupės vadovė.

Ponios Doris iš savo akiračio nebepaleidau (iki šių dienų). Kitais metais, atvykusi su turistų grupe, ponis Doris man atvežė ir slapčia perdavė J. Ereto bičiulių parašytą ir 1971 m. Bruklinyje išleistą jo 75 metų sukakties progą knygą *Didysis jo nuotykis* (Prof. J. Eretas tarnavoje Lietuva). Garbingo Šveicarijos šūnauš, dvasios galiūno, pasirinkusio antrąją tėvynę Lietuvą ir jai tarnavusio iki mirties (kars-tas pagal jo valią buvo uždengtas lietuviška Trispalvė) asmenybė padarė tokį įspūdį, kad iš įvairių šaltinių po žiupsnelį kaupiau žinias apie profesorių. Doris dėka susipažinau su Šveicarijoje gyvenančiais ir apsilankiusiais Lietuvoje jo vaikais – Laisve, Birute, Julija ir Juozu. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, pasinaudodamas surinkta medžiaga, parašiau rašinį žurnalui *Katalikų pasaulis* (1990. XII.19).

1995 m. rugpjūčio 25 d. Lietuvos ryte perskačiau dien-raščio korespondento Algio Vaškevičiaus rašinį – pokalbį su Algium Liepinaičiu, inžinieriumi iš JAV, iš kurio sužinojau, kaip šis Amerikos lietuvis, organizavęs J. Ereto studijos *Užmirštieji baltai* vertimą į penkias kalbas ir ją išplatinęs, padėjo pasauliui sužinoti apie Baltijos trijų šalių okupaciją. Gavęs iš laikraščio A. Liepinaičio adresą, jam pasiunčiau savo rašinį *Katalikų pasaulyje*. Netrukus iš A. Liepinaičio gavau laišką ir albumą su J. Ereto laiškų Liepinaičiui, su pastarojo susirašinėjimo su vertėjais, rėmėjais bei leidėjais kopijomis. Taip susipažinęs su Lietuvos ryto straipsniu bei atsiųstu didelės apimties albumu, susipažinau su tauriu, veikliu, vien Lietuvą gyvenančiu patriotu.

Algis Liepinaitis gimė Kaune. Būdamas 14 metų, 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, mokėsi Hanau lietuvių gimnazijoje, dirbo karninėje srityje. Ten išgyvenęs 13 metų, išvyko į JAV, kur iliojaus technologijos institute įgijo inžinieriaus išsilavinimą. Iki Lietuvos išsilavinimo, nors gyveno laisvose šalyse, Algis vengė viešumos, gerus darbus Lietuvai darė tyliai, nes nenorėjo pakenkti tėvynei likusiai motinai bei kitiems artimiesiems giminiams.

Kai geležinė uždanga dengė sovietų okupuotų kraštų gyvenimą, kai pavergtų tautų šauksmas pro tą uždangą prasiskverbti negalėjo, reikėjo, kad Vakaruose kas prabiltų į laisvų valstybių galitinių sąžinę, atskleistų XX amžiuje tarpstančią pačią tikriausią vergiją.

Toks balsas radosi Šveicarijoje, Bazelyje. Šveicaras profesorius Juozas Eretas – iškilus Lietuvos ir Šveicarijos mokslininkas, filosofijos mokslų daktaras, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius, lietuvių katalikų mokslo akademijos akademikas ir garbės narys, literatūros istorikas ir pedagogas, publicistas, JAV lietuvių rašytojų sąjungos garbės narys, visuomenės veikėjas, Lietuvos telegramų agentūros (ELTA) steigėjas ir pirmasis vadovas, pirmasis inteligentas Lietuvos kariuomenės savanoris, uolus Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo skatintojas, – paskelbė studiją *Užmirštieji baltai*.

Studija, pakliuvusi A. Liepinaičiui į rankas, 1972 – 1975 metais buvo išversta į anglų, prancūzų, ispanų, italų, portugalų kalbas. Tik į kinų kalbą išversti nebepavyko, nors profesorius tokį pageidavimą buvo išreiškęs.

Vien vertimų ir leidimų ne-užteko; reikėjo, kad studija pakliūtų į įtakingų politikų, kongresmenų, žurnalistų rankas. Ir su šia užduotimi A. Liepinaitis sėkmingai susidorojo: per Amerikos lietuvių tarybą (ALT), Vyriausiąjį Lietuvos išsilavinimo komitetą (VLK) bei kitais būdais studija pasiekė Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijas Helsinkyje, Belgijoje, Madride, Viena.

Po devyniais užtraktais sovietų slepiamo Molotovo-Rib-

entropo gėdingo suokalbčio išviešinimas politinėje erdvėje sukėlė sproguosios bombos efektą. Reikia pripažinti, kad ir trys Baltijos šalys apie slapta klas-tingąjį sandėrį nežinojo, o sužinoję turėjo vargo, kol sovietams įrodė (jau padedant Vakarams), kad toks tikrai buvo. **Istorikai ir politikai dar nėra įvertinę, kokių žygdarbių Lietuvos laisvūnūmiui atliko vienas kitatautis ir vienas lietuvis, kurių protai ir širdys, vaduodamos Lietuvą iš nelaisvės namų, veikė išvien.**

Užmirštųjų baltų kelionė į Lietuvą užtruko gerokai ilgiau, nei studijos vertimas į kitas kalbas ir platinimas užsienyje. Studijai lietuvių kalba tik 2001-ais metais 3000 tiražu išleido leidykla "Naujas amžius". Tiek vertimu į lietuvių kalbą, tiek leidyba labiausiai rūpinosi ir pinigais rėmė Algis Liepinaitis. Dera pridurti, kad jo rūpesčiu 1975 m. išleista Vincento Brizgio knyga apie tikinčiųjų sąlygas Lietuvoje.

Algis, norėdamas J. Eretą kaip Lietuvos laisvūnūno švie-suolį įamžinti, Šveicarijai už taurų jos sūnų atsidėkoti, dėjo pastangas išleisti Lietuvoje pašto ženklą su profesoriaus atvaizdu: rašė į spaudą, per šiu eilučių autorių surado dailininką, kuris sukūrė tokio ženklo projektą ir suvenyrinį voką. Tačiau susta-barėjęs, sovietinių nuostatų neatsikratęs Lietuvos paštas atsiraišino, delsė. Tik, kai A. Liepinaičio paskatinimą palaikė Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas, kai jis kreipėsi į Respublikos vadovus, pašto ženklas su J. Ereto atvaizdu pasirodė.

Apsilankęs 1995 m. Lietuvoje, Algis susipažino su istoriniu bei kultūriniu paveldu, buvo sužavėtas ir apstulbęs matydamas, kokių neįkainojamus tur-tus turi Lietuva. Išsivežė iš Lietuvos tam tikrą kartelį, kad lietuviui, turėdamai didingą ir garbingą tautos istoriją, išlikusius paminklus, tarsi kokie šykštuo-liai, jų nerodo pasauliui. Šiluva – Vatikano pripažinta pirmoji Švenčiausios Mergelės Marijos apsišviškimo vieta Europoje, pilys ir jų griuvėsiai palei Nemuną, architektūros šedevrai šven-tovės, Kryžių kalnas, Gedimino ir Kauno pilių griuvėsiai, Trakų pils, vienas seniausių Europoje Vilniaus universitetas, Pažaislio viešnuolyno baroko ansamblis turėtų patraukti turistus iš viso pasaulio, tačiau dėl turistinių organizacijų sąstingio bei aplaidumo, informacijos stokos pasaulis apie juos nežino. Lietuvių kalba, žinoma, rasime kartais ir stambius leidinius, albumus, tačiau turistams reikalingi nedide-li leidiniai (lankstinukai) už-sienio kalbomis. Tokių leidinė-lių turėties neaptiko.

Sužavėjo Algį Pažaislio viešnuolyno barokinis ansamblis, todėl nieko nelaukdamas pasirū-pino išleisti spalvotus lankstinuk-us apie jį net penkiomis kalbomis. Ir štai, kelerių metų patirtis parodė, kad viešnuolynio lankyto-jų srautas ženkliai išaugo. Pažaislį dabar garsina ir vasaros koncertai po atviru dangumi, kuriuose dalyvauja išskiliausi atlikėjai. Prie šių renginių savo paskatomis taip pat tautietis prisidėjo. Algium dar kilo idėja su-kurti vaizdo juostą apie Pažaislį. Jis surado aukštą lygio vaizdo juostų kūrėjus – Nijolę Baužytę ir Virgilijų Kubilių, kurie užsa-kymą profesionaliai įvykdė, su-kūrė filmą *Pažaislio idilės*. Filmą per Lietuvos televiziją jau matė mūsų žiūrovai; turėjo pro-gą su juo susipažinti ir lietuviai Čikagoje. Šiuo metu filmas įga-rsinamas anglų kalba.

Gal pačiam atkreipus dėme-sį į netašytų akmenų bruką taką į Gedimino kalną, gal nugirdus turistų nusikundimą, Algium ki-ko idėja įrengti į kalną keltuvą (Kauno funikulierių pavyzdžiu). Jis kreipėsi tiesiogiai ir per spaudą (*Lietuvos rytas*, 2002.V.10) į premjerą A. Brazauską dėl keltuvo įrengimo. Geras pasiū-lymas buvo priimtas, pagal Lie-tuvos užsakymą šveicarų firma keltuvą turistams įrengė.

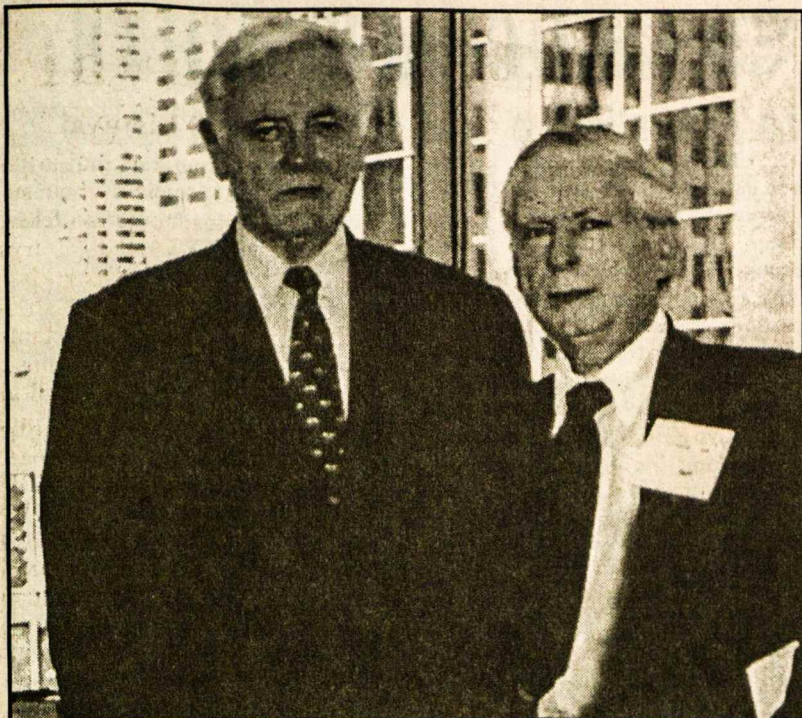
A+A

dr. JULIUI PUODŽIUKUI

iškeliavus į amžinybę, jo šeimai – žmonai ir vaikams, jo motinai, seserims, broliui bei jų šeimoms reiškiamu nuoširdžiausiu užuojautą –

Dana Chainauskienė
Elena ir Stasys Kera

SPRINTING
PAUŠTUVĖ
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prielamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus savo vizito Čikagoje metu sutiko ir savo ilgametį bendradarbį sporto srityje žurnalistą Edvardą Šulaitį

Alma Adamkienė, vėl sugrįžusi į savo jaunystės miestą – Čikagą, prieš verslininkų pusryčius kalbasi su gen. konsulu A. Daunoravičiumi
Nuotr. Ed. Šulaičio

Lietuva pirmąją Rytų ir Vidurio Europoje

Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus pranešimas Čikagoje vietos verslininkams

EDVARDAS ŠULAITIS

Susitikimas su verslininkais įvyko rugsėjo 24 d. "The Chicago Club" patalpose pusryčių metu. Sveikinimo žodžius tarė ambasadorius Allan N. Lever ir buvęs JAV "Attorney General" Neil F. Hartigan.

V. Adamkus, kurio pranešimo tema buvo *Lietuva: narystė Europos sąjungoje ir naujos galimybės JAV verslui Lietuvoje*.

Kalbėtojas išskėlė svarbius pokyčius Lietuvoje, ypač po to, kai 2004-ųjų gegužės 1 d. Lietuva tapo ES nare. Bet tai tik buvo pradžia to viso teigiamo proceso, kuris laukia ateityje.

"Lietuva, tapusi ES nare, tapo ES vieningos rinkos nare, ir mes įsiliejome į 450 milijonų žmonių rinką. Nuo pirmos narystės ES dienos mes gyvename pagal visos ES vieningos rinkos ir ES prekybos politikos dėsnius. Lietuvos įmonės, kaip lygiavertės konkurentės, veikia daugelyje ES rinkų, kitose Amerikos, Azijos ir NVS šalių rinkose. Mūsų ekonomika ir verslininkai sėkmingai išlaikė konkurencingumo testą ir šiandien pelningai dirba ES šalyse (baldu, pieno, statybų, elektronikos pramonės šakose). Tai pirmas ir labai svarbus impulsas mūsų šalies ekonomikai".

"Išsivaizduokite, per trejus metus – 2004-2006 metais Lietuva iš ES biudžeto turėtų gauti apie 1,5 milijonų eurų. Šie pinigai bus skirti mūsų kaimiui ir vidutiniam verslui, skaičiuojant ekonominei plėtrai, turizmui, atskirų šalies regionų ekonomikos plėtojimui, kelių bei elektros tinklų infrastruktūrai ir daugeliui kitų mūsų ekonomikos sričių. Tai antras didžiulis impulsas ekonomikai toliau augti".

"Toks pinigų srautas, tokios injekcijos į mūsų ekonomiką tikrai labai suaktyvins verslininkus ir, žinoma, pritrauks investicijų".

Lietuvos prezidentas pateikė net 5 patrauklumo argumentus, girdėtus iš Lietuvoje dirbančių didelių užsienio bendrovių žinių.

Šioje apžvalgoje išsamiau pasižiūrėkime bent į pirmuosius tris iš jų:

"Pirma, Lietuva ir jos darbuotojai pasižymi geru profesionaliu pasirengimu. Lietuva garsėja savo technikos mokslų universitetais ir aukštosiomis mokyklomis – inžinerijos, chemijos, elektronikos specialistų ar programuotojų. Lietuvos darbo rinkoje tikrai yra iš ko pasirink-

ti. Statistika mums byloja, jog Lietuva pagal aukštąsias mokyklas baigusius žmonių skaičių yra viena pirmųjų Europoje. Deja, turime būti atviri, jog daugelis gerų Lietuvos specialistų išvyksta dirbti į Vokietiją, Prancūziją, D. Britaniją ar Skandinaviją. Nenuostabu, jog šie žmonės siekia ne tik tolesnio tobulėjimo, bet ir didesnio atlyginimo.

"Antra, mūsų šalis padarė didžiulę pažangą šalindama klūtis verslui. Tai ne tik mano nuomonė, bet ir Pasaulio banko visai nesena išvada – Lietuva iš 145 valstybių užima net 17 vietą tarp sparčiausiai klūtis verslui šalinusių šalių 2002-2004 metais. Mes esame pirmąjį kartą Europoje, kurioje nėra klūtis verslui. Analitiku teigimu, verslo steigimo laikotarpis Lietuvoje – tik 26 dienos".

"Trečia, Lietuvos, kaip ir kitų Baltijos šalių, mokesčių sistema tikrai yra patraukli verslui. Įmonių pelno mokeskis Lietuvoje yra tik 15%. Tokia patraukli mokesčių sistema kai kam Europoje kelia netgi nemažą pavądą. Jūs turbūt girdėjote Prancūzijos finansų ministro pareiškimą šių metų rugsėjo pradžioje, kuriame jis smarkiai buvo kritikavo ir teigė, jog Lietuva bei kitos Baltijos šalys turi padidinti mokesčius arba gali sulaukti neiigiamų sankcijų iš Europos komisijos. Deja, ministeris turi pagrindo pykti ant mūsų – Prancūzijos įmonių pelno mokeskis siekia apie 38%, ir tai yra dvigubai daugiau nei Lietuvoje. Turimi užtikrinti, jog Lietuva tikrai neketina keisti savo mokesčių dydžio – tai leidžia ES teisės aktai ir tai, žinoma, yra viena iš mūsų konkurencingumo ir patrauklumo sudedamųjų dalių".

Po paskaitos prez. V. Adamkus atsakė į susirinkusių verslininkų klausimus, o vėliau – dar asmeniškai bendravo su kaikiurais iš jų. Tada jis nuvyko į Lietuvos gen. konsulatą Čikagoje, kur jo laukė lietuvių žiniasklaidos atstovai.

Čia prezidentas padarė trumpą pranešimą, o tada sekė klausimų – atsakymų sesija, užtrukusi apie valandą laiko. Pabaigoje prezidentas rado laiko pabendrauti su susirinkusiais.

Vėliau tą pačią dieną prezidentas aplankė sergantį savo gerą draugą solistą ir visuomenininką Stasį Barą. Atgal į Vilnių jis išskrido rugsėjo 25 d.

Atsiminimai, kurie neišdyla

Lietuvos partizanų veikla Lenkijoje sovietmečiu, kai reikėjo dažnai pereiti sieną, slėptis ir palaikyti ryšius su laisvuojančiu pasauliu. Apie savo nuotykius rašo puskietė

TEKLĖ KALVINSKIENĖ

Šeimos ir mano ryšys su Lietuvos partizaniais prasidėjo 1945 m. ankstyvo pavasario, baigėsi 1949 m. gruodžio mėn., kai prie Punsko Šlynakiemio kaime žuvo leitenantas Jurgis Krikščiušas-Rimvydas ir Vytautas Prabulis-Zaibas. Mano šeima ištrėmė, tėvelį ir mane karo teismas nuteisė penkeriems metams kalėjimo, visą turtą konfiskavo.

Sovietmečiu Lietuvos ginkluotos rezistencijos ryšys su laisvu pasauliu ėjo per Lenkiją. Partizanams, priklausančiams ryšių sąjungai vadovavo Jurgis Krikščiušas-Rimvydas. Lenkijos-Lietuvos sieną partizanai pereinavo tarp Budzisko ir Punsko. Ten gyveno nemažai lietuvių. Daugiausia ūkininkai globojo partizanus, siekiančius Lietuvai laisvės. Be vietinių pagalbos partizanams sunku buvo išsilaikyti. Lėšų pragyvenimui neturėjo, siautė lenkų Saugumas ir rusų NKVD. Su globėjų pagalba užmegztą draugišką santykį su Suvalkijoje veikiančiais lenkų partizaniais WIN (laisvė, nepriklausomybė).

1945 – 1946 m. Lenkijoje Lietuvos partizanai ginklų nesinešiojo, taip buvo saugiau. Tėviškės laukuose pasidarė slėptuvė ginklams, vėliau – dvi žemės žmonės. Mano tėviškėje gyveno du partizanai – Erelis ir Zaibas (slapyvardžiai). Zaibas išėjo pas draugus, grįžtant sulaukė jį Vidaus apsaugos kareiviai. Karininkas atvedė pas mus. Partivartinom, kad gyvena pas mus, ir rusų okupuotą Lietuvą grįžti nenori. Nepaleido, išsivarė. Kai jo

nesaugojo, pabėgo. Grįžo vėl į mano tėviškę.

Lietuvos ir lenkų partizanai draugiškai bendravo. Pasitarimams kartu atvykdavo į mano tėviškę ir šventės praleisdavom kartu. Įsitvirtinus lenkų komunistinei valdžiai, spaudžiant Rytų "broliai", prasidėjo persekiojimas Lietuvos ir lenkų partizanų. Kaip visur, ir Trikampyje atsirado išdavikų. Sunkus prasidėjo gyvenimas Lietuvos partizanams ir globėjams. Vietos, kur gyveno partizanai, Saugumui buvo žinomos.

Lenkų partizanai man pranešė, kad Saugumas žino apie mūsų ryšius su partizaniais, prašė perspėti Lietuvos partizanus. Lenkų partizanų perspėjimas pasitvirtino. Mūsų sodybą dažnai ėmė lankyti uniformuoti ir naktį nedavė ramybės. Kad nereiškų keltis, neuždarydavom durų. Kai ateidavo į kambarius, nuduodavom miegančius, nebūdino. Nuolat gyventi partizanai pas mus negalėjo. Ateidavo į žeminę laukuose. Partizanams į žeminę nunešiau maisto. Ten būdama išgirdom virš žeminės žingsnius, nutoldavo ir vėl grįždavo. Partizanai turėjo tik trumpus ginklus. Nemačiau pas juos baimės, laikėsi ramiai. Man širdis išsoko ant peties. Laukėm kada pradės šaudyti. Žingsniai nutolo nesugrįžo. Kas buvo, liko neišaiškinta.

Blogiausia, kai priešas užklumpa slėptuvėje – neįmanoma nei gintis, nei pasitraukti, belieka tik pasiduoti arba nutraukti gyvybę. Buvo pavasaris. Tėviškėje buvo partizanai išties dieną. Išėjo į darželį, į kiemą, nesima-

tė, darželis buvo apaugęs krūmais. Išgirdau atidarinėjant darželio vartus, pro langą pamačiau uniformuotus, parengtą laikę šautuvus. Išsigandau, greitai susivaldžiau, su gražiausia šypseną pasitkau nepašytus svečius, gražiai kalbėjau, juokavau, jų dėmesys nukrypo į mane, nesidomėjo, kas dedasi aplinkui. Partizanai pasitraukė.

Partizanai buvo pasiryžę nepasiduoti priešui gyvi: "Mes nebijom kančių, bet ne vienas nežino, kiek kankinamas gali iškentėti nieko nepasąkęs. Geriau pačiam žūti, kad draugai ar globėjai nenukentėtų". Toks buvo ir partizano Zaibo ryžtas. Savo žodžius patvirtino išduotas – nepasidavė, kad kiti nenukentėtų.

Mirė Punsko klebonas. Grįžę iš laidotuvių radom sodybą apsuptą rusų NKVD. Mums įvažiavus į kiemą suvarė ir rūsį. Saugoti liko lenkų Saugumo karininkas. Rusai darė kratą pastatose, žemę badė geležiniais virbalais. Visą aplinkui išvertė. Visi suėjo į kluoną. Kieme liko mus saugojantis karininkas. Pasiskundžiau kad rūsyje šalta, leido išeiti į kiemą.

Aš visą laiką baiminaus; netoli sodybos krūmuose, gyveno partizanai Jurgis Krikščiušas-Rimvydas ir Vytautas Prabulis-Zaibas. Bijojau, kad pabaigę kratą trobesiuose gali krėsti krūmuose. Iš sodybos į krūmus buvo 200 m. Po kiek laiko rusai pašaukė į kluoną mus saugojantį karininką. Kieme nieko neliko. Aš greitai pribėgau prie kiaušlės durų, atidariau. Kiaulių buvo daug, su triukšmu išbėgo į laukus. Rusai, išgirdę triukšmą, gal manė, kad partizanai išbėgo. Su paruoštais automatais išėjo į kiemą, pamatė, kad tik kiaulės, nusikeikė, vėl suėjo į kluoną.

Prie mūsų sugrįžo vėl lenkų karininkas. Aš jam pasiskundžiau, NKVD darydami kratą neuždarys durų, išbėgo kiaulės, padarys daug žalos kaimynų daržuose, turėsim nemalonumų. Prašiau, kad mane leistų parvartinti kiaules į tvartus. Leido. Pabėgus kibirą keliau trūkšmą. Partizanai, išgirdę mano triukšmą, suprato, kad pavojus, pasitraukė į mišką. Vėliau, kai mane areštavo, lenkų tardytojas pasakė: "Kai darė kratą NKVD, kiaulės buvo tavo išgalvota apgaule rusams, davei žinią partizanams".

Lietuvos partizanai nebuvo mums "banditai", kaip juos vadino Lietuvos Stalino pakalikai, o iškiliausi Lietuvos vaikai. Sau naudos neieškojo, parodė, kad Lietuva kovoja, ginasi o ne savo noru įstojo į Sovietų Sąjungą, kaip skelbia raudonieji.

Pasibaigus karui, dar ilgai per sieną buvo didelis judėjimas žmonių. Grįžo iš lagerių priverstinių darbų į namus, dauguma bėgo į Vakarus. Į mano tėviškę iš Lietuvos naktį atbėgdavo 10 – 15 m. jaunų vyrų. Dieną išsėjosi, vakare traukė tolyn. Partizanai ta proga nepasinaudojo, perkirtė Lietuvos-Lenkijos sieną, atlikę uždavinį (ieškojo per Lenkiją ryšių su laisvu pasauliu) grįždavo į Lietuvą. 1946-1947 m. paskelbta amnestija mažai partizanų ja pasinaudojo: buvo pasiryžę vesti kovą vieni.

Paminklas, nepatikęs Varšuvai

ŽIVILĖ MAKASUSKIENĖ

"Skandalas, žeidžiantis Armijos Krajosvos atminimą", – tokiais ir panašiais žodžiais penktadienio vakarą bei šeštadienio Lenkijos televizijos stotys, laikraščiai pranešė apie Vilniuje atidengtą paminklą Vietinei rinktinėi. Ypač kaimynus papiktino šios šalies vicekonsulo dalyvavimas iškilmėse.

Iškilmėje dalyvavo Lietuvos krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius, seimo nariai. Kaip pasakojo vienas iš rinktinės narių Antanas Paulavičius, plechavičių šaudymas rengtas kaip įbaurinimo priemonė jaunuoliams, atsisakiusiems tarnauti Vermachtiui.

Vietinė rinktinė buvo pradėta formuoti 1944 metų pradžioje, kai Vasario 16-ąją generolas Povilas Plechavičius per radiją paragino šalies jaunimą stoti į rinktinę ir kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Per kelerius dienas savanoriais užsirašė 19,500 jaunuolių. 1944-ųjų pavasarį, vokiečių okupacinės pajėgos pareikalavus, kad rinktinės batalionai pereitų jų žinion, rinktinę imta demobilizuoti. Tuomet vokiečiai nutarė rinktinę likviduoti – 1944 metų gegužės 17-21 dienomis suėmė rinktinės štabo narius ir dalį kitų karininkų. Paneriuose sušaudė 86 rinktinės karius, apie 3,000 išvežė į Vokietiją priverstinėmis darbams.

Tačiau šie įvykiai kitaip vertinami Lenkijoje. Štai Lenkijos spaudos agentūra PAP skelbia, kad "Vietinės rinktinės kariai, vadovaujami generolo Plechavičiaus, garsėjo ypatingu žiaurumu, žudant Armijos Krajosvos karius ir civilius lenkų gyventojus".

Dėl vicekonsulo dalyvavimo iškilmėse turėjo aiškintis ir Lenkijos užsienio reikalų ministerija, ir Lenkijos ambasadorius Vilniuje Jerzy Bahras. Specialiame komunikate jis aiškino sprendimą dėl lenkų diplomato dalyvavimo iškilmėje priėmęs, tik gavęs Lietuvos valdžios užtik-

rinimą, kad artimiausiu metu bus duotas leidimas įregistruoti Armijos Krajosvos veteranų organizaciją Lietuvoje. Be to, šis žingsnis turėjo ir kitą tikslą – siekti Vietinės rinktinės ir Armijos Krajosvos veteranų susitaikymo. Ambasadorius atsiprašė lenkų, kurie galėjo pasijusti įžeisti, bet kartu pabrėžė, kad jeigu lenkų veteranai kartu su Vermachto veteranais gali padėti gėlių prie Vesterplate paminklo, reikia būti atviriems ir dėl kitų galimybių.

Lenkijos ambasadorius aiškino, kad per iškilmes Lietuvos kariuomenės garbės sargyba stovėjo ir prie netoliese esančio paminklo Armijai Krajojai, kur lietuviai taip pat padėjo gėlių. "Tai juodas humoras", – vicekonsulato dalyvavimą Lenkijos radijui įvertino ir Lietuvos seimo narys Artūras Plokštis.

Libiausiai lenkų diplomato dalyvavimu Vietinės rinktinės paminklo atidengimo iškilmėse piktinosi Lenkijos kančių ir kovų vietų apsaugos tarybos pirmininkas Andrzej Przewoznik. Anot jo, lietuviai turi teisę garbinti ką tik nori, bet netinka statyti paminklus tiems, kurie kolaboravo su vokiečių okupantais. Beje, ta pati Kančių ir kovų vietų apsaugos taryba visais įmanomais būdais priešinosi, kad būtų sutvarkyti Lietuvos savanorių kapai Seinuose. Ši organizacija turi didelių įgaliojimų, derinant kitų tautybių atstovų kovų ir kančių atminimo vietų įamžinimą Lenkijoje. Jau kelinti metai vyksta Vilniaus ir Varšuvos derybų dėl Bernyko kapinėse, Seinų apskrityje, palaidotų Lietuvos savanorių, žuvusių kovojant su lenkais 1920 metais, atminimo įamžinimo. Teigia, kad Lietuvos karių kapų sutvarkymas Bernyke žeidžia lenkų tautinius jausmus ir netamauja geriems Lenkijos bei Lietuvos santykiams. Susitarti dėl kapų sutvarkymo pavyko tik šių metų gegužę. (LŽ)

A+A

dr. JULIUI PUODŽIUKUI

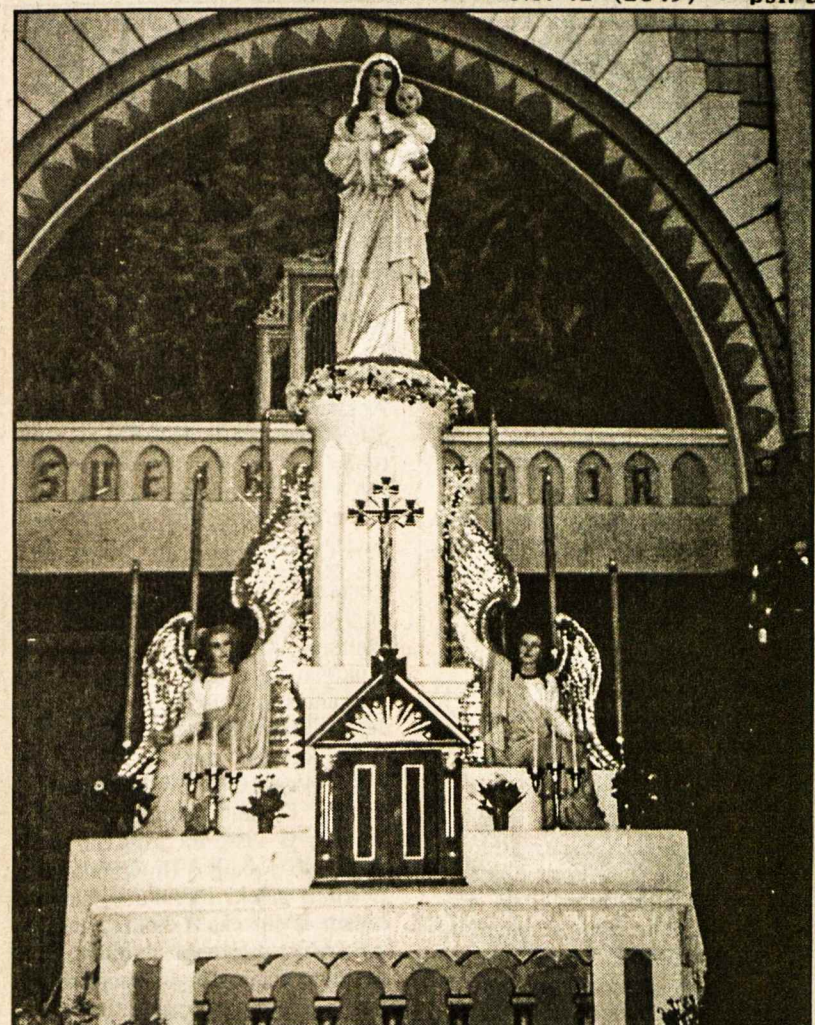
mirus, gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai IRENAI su šeima, mamai ELZBIETA PUODŽIUKIENEI, broliui dr. EDVARDUI, seserims – DALIAI VALAITIENEI ir SALIUTEI PENNOCK su šeimomis –

Irena Paškauskienė,

Andrius Paškauskas,

Raimundas ir Indrė Paškauskai,

Ilona ir Orest Turczyn su šeimomis

Altoriaus Šiluvos koplyčioje

Nuotr. I. Ross

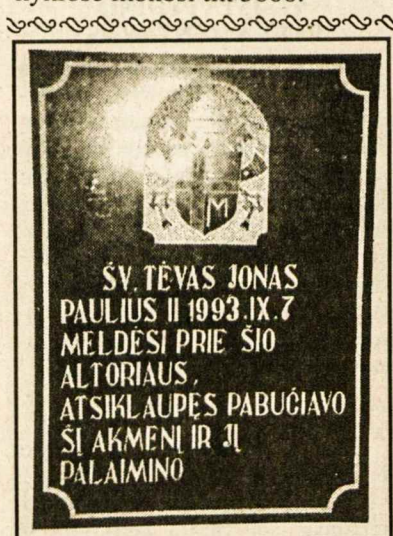
Bundantis milžinas

Dr. JONAS KUNCA

Kinija su 1 milijonu gyventojų ir sėkmingomis reformomis tapo svariu ekonomikos ir politikos centru.

Po skaudžių kultūrinės revoliucijos žygių nauji Kinijos vadai pradėjo įgyvendinti reformas jau prieš 25 metus. Pirmiausia valdančioji komunistų partija ėmė keisti savo pasenusį elitą, kurio tik 13% turėjo aukštąjį išsilavinimą. Dabartinių partijos vadovų tarpe jų yra per 45%. Vietoj partijos ideologų prie reformų įgyvendinimo dirbo technokratai. Taip per tuos 25 metus Kinijos ekonomija padidėjo 4 kartus. Valdančioji partija prižiūri, kad šalyje viešpatuotų tvarka ir disciplina. Ji vengia staigių pakeitimų, kurie, kaip parodė Sov. Sąjungos pavyzdys, priveda komunistinę šalį prie chaoso.

Technologijos ir bendrai kultūros pažangai Kinija siunčia į užsienio (Europos-Amerikos) universitetus 100,000 studentų. Užsieniečių Kinijos aukštojoje mokyklose mokosi tik 5000.

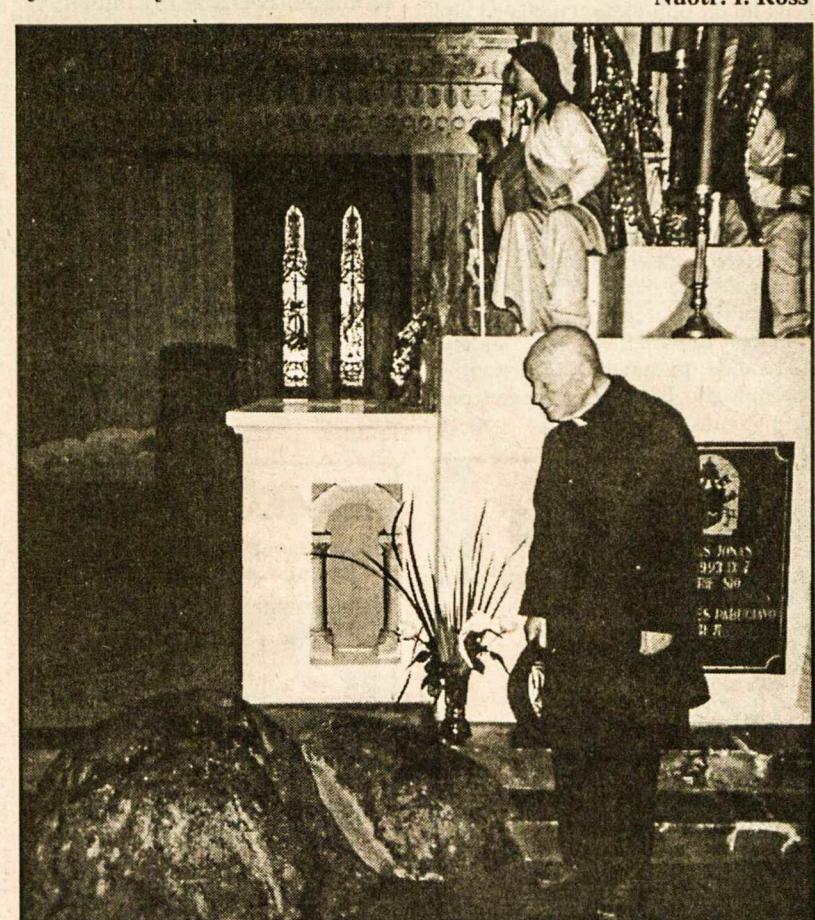
Ši marmurinė lenta Šiluvos koplyčioje pritvirtinta altoriaus šone šalia akmens, ant kurio Marija pasirodė 1608 metais
Nuotr. I. Ross

Žiūrint į ateitį, atrodo, kad tolimesnė ekonominė ir politinė Kinijos pažanga priklausys nuo sugebėjimo išlaikyti tvarką ir vienybę savo šalyje ir testuoti iki šiol sėkmingas reformas. Pastarųjų metu eina gandai apie nesutarimus tarp aukščiausių Kinijos vadų. Sunku pasakyti, ar jie yra rimti. Be to, gerėjant ekonomikai, Kinijoje atsirado nemažai tuortuolių, o gyventojų dauguma gyvena dar vis gana skurdžiai. Tokia ekonominė nelygybė yra surišta su pavojais. Nesiderina ji ir su pačia partijos ideologija. Kiek pavyks valdžiai pašalinti tą ekonominę nelygybę, irgi nežinia.

Kinijos milžino atbudimas ir stiprėjimas sukelia rūpesčių JAV, kurios bijosi netekti pasaulio vado vietos. O Rusija būkštuoja dėl beveik tuščios milžiniškos Rytų teritorijos, kurios didelė dalis kadaise priklausė Kinijai. Kai kitos pusės visiems gerai, iš didės Kinijos rinka ir viešpatuoja pastovumas toje didžiulėje valstybėje.

Daug balsų girdisi Vakaruose apie reikalingumą demokratinti Kinijos partinę sistemą. Idėja kilni. Bet reikia nepamiršti, kad staigus demokratizmas ko gero sukeltų sąmyšį tam krašte, ir visa Azija būtų išjudinta. Sustotų ir ekonominė pažanga, kurios iki šiol nesustabdė jokios krizės Azijoje arba Vakaruose. Dėl to su raginimais demokratinti Kiniją vertėtų būti atsargiems.

Paskutiniu metu pasirodė, kad Š. Korėjos problemos tikrai išspręsti negalima be Kinijos tautos. Mat Kinija aprūpina tą nusikurdusią šalį maistu ir kitais reikmenimis. Taigi Š. Korėja turi klausyti Kinijos. Vašingtonas nenori įsivelti dar į vieną karinį sanktūrą ir yra dėkingas už Kinijos tarpininkavimą. Čia iškyla ir Kinijos politinė svarba sprendžiant Azijos sankriūčius.

Prie akmens, ant kurio apsiėmė Marija, ir marmurinės užrašo lentos Šiluvos koplyčioje stovi mons. E. Simaška, kuris lydojo Šv. Tėvą Joną Paulių II jam lankantis Šiluvos koplyčioje 1993 m.
Nuotr. I. Ross

LAISVOJE TĖVYNĖJE

NAUJOS MONETOS

Lietuvos bankas spalio 7 d. papildė proginių monetų išleidimo 2004-2005 m. planą, kuriame numatyta, kad kitais metais bus išleista 50 litų sidabro moneta, skirta kardiolui Vincentui Sladkevičiui (1920-2000). Taip pat numatyta sumažinti 2005 m. numatytos išleisti vienos uncijos auksos monetos, skirtos Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės valdovų rūmams, tiražą nuo 1500 iki 1000 monetų, pasiūkus, kad monetos kaina bus per aukšta. Lietuvos banko valdyba patvirtino ir 50 litų monetos, skirtos Lietuvos valstybinio muziejaus 150-osioms metinėms, meninių projektų konkurso rezultatus. Pirmoji vieta skirta autoriui Antanui Žukauskui. Jo projektuota moneta bus išleista 2005 metų antroje ketvirtyje.

KOVA SU KORUPCIJA ŠVIETIME

Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) pareigūnai, pristatę aštuonių seminarų ciklą apie korupciją Lietuvos aukštojo mokyklų 150-osioms metinėms, meninių projektų konkurso rezultatus. Pirmoji vieta skirta autoriui Antanui Žukauskui. Jo projektuota moneta bus išleista 2005 metų antroje ketvirtyje.

POPULIARIAUSIOS – JAV IR RUSIJA

Pasaulinės viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovės "Gallup International" atliktas tyrimas "Žmonių balsas 2004" parodė, kad JAV įvaizdį teigiamai ir labai teigiamai vertina 55% Lietuvosje apklaustų gyventojų. Latvijoje šis skaičius siekia 34%, Estijoje – tik 29%. Neigiamai ir labai neigiamai JAV įvaizdį vertina tik 12% Lietuvos, 15% Estijos ir net 24% Latvijos apklaustųjų. Neutralią nuomonę apie JAV įvaizdį pareiškė ketvirtadalis lietuvių, 38% latvių ir 41% estų. Tyrimas parodė, kad Rusijos įvaizdis Lietuvoje taip pat geresnis negu kitose Baltijos valstybėse. Teigiamai ir labai teigiamai Rusiją vertina 38% Lietuvosje apklaustųjų, Latvijoje – 35%, Estijoje – 33%. Neigiamai ir labai neigiamai Rusiją įvaizdį vertina 20% Lietuvos, 23% Estijos ir 27% Latvijos apklaustųjų. Tam įtakos galėjo turėti

tai, kad Lietuvai iš visų Baltijos valstybių geriausiai pavyko išspręsti problemas su rusakalbiais gyventojais. Tyrimo duomenimis, geriausiai įvaizdį pasaulyje turi Kanada, kurią teigiamai arba labai teigiamai vertino 49% visų apklaustųjų. Japoniją rėmė 46%, Vokietiją – 45%. JAV liko priešpaskutinėje vietoje su 40%, po jos – Rusija, su 31%. Apklausoje dalyvavo daugiau kaip 50,000 žmonių iš 60 pasaulio valstybių.

KELIONĖS VIETOJ CIGAREČIŲ

Vilniaus visuomenės sveikatos centras, Vilniaus universiteto onkologijos institutas ir Lietuvos širdies sąjunga paskelbė nerūkymo akciją. Rūkaliai kviečiami į paskaitas, nemokamas konsultacijas, kaip nugąlėti priklausomybę. Konkurso "Nerūkyk-keliauk" dviems laimėtojams bus dovanojami kelionės bilietai į Egiptą. Dešimt atsitiktinai atrinktų žmonių iš visų, metusių rūkyti iki konkurso pabaigos (liudininkų patvirtinti) pateks į konkurso baigmę, dviem iš jų teks kelionės premija, kitiems – paguodos dviračiai. Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, rūkymas šiuo metu yra didžiausias neinfekcinių ligų rizikos veiksnys, nužudantis daugiau žmonių negu AIDS, alkoholis, eismo nelaimės, narkotikai, gaisrai, žmogžudystės ar savijudybės karta sudėjus. Pasaulyje rūko apie 47% vyrų ir 12% moterų. Daugiausia rūkančių vyrų yra Kinijoje ir Vietnamo. Daugiausia moterų rūko Vidurinėje ir Rytų Europoje. Lietuvoje rūko 52% vyrų, 17% moterų ir 25% moksleivių.

METŲ PAUKŠTIS

Lietuvos ornitologų draugija 2004 metų paukščių išrinko valstybinį Lietuvos paukštį – baltąjį gandrą. Gandrai gyvena tik ten, kur ūkinė veikla visiškai nesunaikinta per tūkstantmečius sudarytos gamtinės aplinkos. Nuo XX š. gandrų pradėjo mažėti beveik visoje jų paplitimo srityje, tik kai kuriose Rytų Europos valstybėse, tarp kurių ir Lietuva, gandrų skaičius išlieka pastovus arba net augėja. Aplinkos ministerijos duomenimis, kas keleri metai Lietuvoje atliekama gandrų apskaita rodo, kad joje nuolat per 100 dešimties iki dvidešimties tūkstančių porų baltųjų gandrų. Palankiausi metais kiekviena gandrų pora išperi ir išaugina po 4-5 gandrūkus. Ypač daug baltųjų gandrų apstojta Lietuvos pamaryje ir Pietų Lietuvoje. Lenkijos Punsko krašte jų irgi gausu, tačiau visoje Vokietijoje jų yra tik kelios dešimtys, Danijoje – vos kelios poros.

ATSISTATYDINO PARLAMENTARAS

Vyriausioji rinkimų komisija spalio 7 d. patenkino kyšio paėmimo įtarimo parlamentaro Virginijaus Martišausko pareiškimą, kuriuo jis atsisakė seimo nario mandato nuo spalio 11 d. Jis atsisakė, norėdamas dalyvauti išteisiniminiame tyrime dėl jam mestų įtarimų ir išsiaiškinti. Jis liko kandidatu liberalcentristų sąrašui, kuriame jis buvo 26-oje vietoje vienmandatėje Šilutės-Pagėgių rinkimų apygardoje.

NETEISĖTI ĮRAŠAI

Lietuvos muzikos pramonės organizacijos (LMIA) specialistai kartu su kriminalinės policijos pareigūnais šią vasarą patikrino 56 įmones bei prekyvietes ir konfiskavo beveik 190,000 neteisėtų daiktų su muzikos, filmų įrašais bei kompiuteriniais žaidimais, praneša ELTA-LGTIC. Tikrinimai vyko nuo birželio iki rugpjūčio. Didžiausi kūrinių vagių tinklai buvo išaiškinti Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, taip pat Druskininkuose. "Piratų" atrasta taip pat Jonavoje ir Raseiniuose. Iš viso pradėti 45 išteisminiai tyrimai baudžiamosiose bylose. LMIA duomenimis, dabar apie 45% sulaukytus "piratinių" gamybos sudaro muzikos įrašai, 35% – filmai, likusią dalį – kompiuteriniai žaidimai. Nelegalios pramonės įrangos dalis Lietuvoje sudaro 58%, o dėl piratavimo informacijos technologijų bendrovės kasmet patiria 48 mln. litų nuostolių. RSJ

Pranciškono diakono Artūno sutiktuvis Ontario Hamiltono. Iš k: klebonas kun. Audrius Šarka, kun. Petras Šarka, provinciolas kun. Benediktas Jurčys, diakonas Arūnas Brazauskas, diakonas Jonas Šileika. Visi jie – pranciškoniai

Atgyvenusi savo laiką šventė

Cicero lietuviai paskutinį kartą paminėjo Tautos šventę

EDUARDAS ŠULAITIS

Nepriklausomoje Lietuvoje ir išeivijoje labai populiari buvusi Tautos šventė dabar jau tapo mažai švenčiama net ir užsienio lietuvių tarpe.

Tačiau Cicero lietuviai ją dar iš "išibėgėjimo" paminėjo rugsėjo 12 d., nors pati šventė išpuolė rugsėjo 8-ją, kai būdavo prisimenamos Vytauto Didžiojo karūnavimo metinės.

Šiemet ciceriečiai šią savo laiką atgyvenusią šventę turėtų paminėti vieninteliai iš Čikagoje bei jos apylinkėse aktyviausių lietuvių teltinių. Kaip sakė LB Cicero apylinkės valdybos pirm. Mindaugas Baukus tai, tikriausiai bus paskutinis šios šventės renginys ir Cicero lietuviams.

Po kun. Jauniaus Kelpšo aukotų Mišių Šv. Antano šventovėje nepilna šimtinė tautiečių parapijos salėje tęsė minėjimo programą.

Pradžioje, po užkandžių, susirinkusieji išgirdo ALTONS Cicero skryliaus pirm. St. Dubausko pranešimo, apie savo kelionę į Lietuvą. Šis tautietis, kuris vasarą 3 savaites praleido Tėvyneje, pabėrė savo išpuodžius. Sakė, kad teko aplankyti ne tik Vilnių, Kauną, Klaipėdą, Nidą, bet ir

Šiaulius bei netoliesia esanti Kryžių kalną (ten šalia kryžių bei kryželių matys paliktą ir žydišką žvaigždę); aplankė ir Grūto parką šalia Druskininkų.

Jis daug laiko praleido savo pusbrolio dantisto ir jo žmoną – užsienio valstybių bendrovės darbuotoją. Vilniuje turistui iš Amerikos atrodė, kad žmonės gyvena neblogai. Matė daug automobilių, krautuvėse pastebėjo nemažai prekių. Pažymėjo, kad vidutiniškai Lietuvoje metinis atlyginimas yra 3,700 dol., pats mažiausias iš Europos sąjungai priklausančių valstybių.

S. Dubauską atrodė, jaudino neįsivaizduojanti Lietuvos žmonės (jų, atrodo, jis neįsivaizduoja matyti), bet užrašai Vilniuje, kurie pirmoje vietoje rašomi lenkiškai, o po to angliškai ir trečioje – lietuviškai. Pažymėjo, kad skirtumas tarp ponų ir paprastų žmonių didėja. Daug Lietuvos gydytojų išvažiuoja dirbti Anglijon.

Svečiai iš Amerikos, turbūt, nebuvo progos nuvažiuoti į kaimą, nes nieko apie jį nepasakojė. Atrodė, jis nepamatė tikrojo Lietuvos žmonių gyvenimo.

Meninėje dalyje susirinkusių linksmo S. Jagminienės kapela.

S. Jagminienė su savo muzikantais linksmina Cicero lietuvių Tautos šventės minėjime. Kairėje stovi LB Cicero apyl. valdybos pirm. M. Baukus

Pasaulio lietuvių sportinės žaidynės

Pirmoji tautinė olimpiada įvyko 1938 m. Kaune. Lietuvai esant TSRS sudėtyje olimpiados nevyko. Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (SALFAS) iniciatyva po 40 metų pertraukos buvo atkurtos senosios tradicijos ir 1978 m. Toronte (Kanada) buvo surengtos I pasaulio lietuvių sporto žaidynės, kuriose dalyvavo 1101 sportininkas. Jos buvo skirtos Lietuvos valstybės atkūrimo 60 metų ir pirmosios Lietuvos tautinės olimpiados 40 metų jubiliejams paminėti.

1983 m. Čikagoje (JAV) įvyko II pasaulio lietuvių sporto žaidynės (toliau – PLSŽ), o 1988 m. gruodžio mėn. – Adelaideje (Australija) III PLSŽ.

2004 m. birželio 8 d. Vilniuje įvyko Pasaulio lietuvių bendruomenės vadovų, SALFAS, Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sąjungos (ALFAS) atstovų, Kūno kultūros ir sporto departamento bei kitų sporto organizacijų pasitarimas dėl VII PLSŽ surengimo. Pasitarimo metu buvo pabrėžta, kad užsienyje tebėlieka aktualu puoselėti ir saugoti lietuvių. Sportas – vienas iš būdų tai daryti, o Pasaulio lietuvių sporto žaidynės

Hamilton, ON

HAMILTONO AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS lietuviai sulaukė svečio, o klebonas kun. A. Šarka, OFM, – pagalbininko sielovados darbuose. Atvyko ir diakonas br. Arūnas Brazauskas. Jaunimo Centre surengta ta proga susipažinimo popietė. Sulaukėme garbingų svečių – iš Lietuvos provinciolas kun. Benediktas Jurčys, OFM, iš Toronto kun. Petras Šarka, OFM, ir naujai atvykęs į Torontą diakonas br. Jonas Šileika.

Popietę pradėjo parapijos valdybos pirmininkas Marijus Gudinskas. Pasveikino ir padėkojo visiems už atvykimą, paprašė kun. B. Jurčį, OFM, tarti žodį. Provinciolas pasiūlydė matydami gausų būrį Hamiltono lietuvių, pristatė diakoną br. Arūną, palinkėjo jam sėkmės darbuojantis Hamiltono. Paskelbė, kad diakono Artūno iššventinimas kunigu įvyks gruodžio 11 d. Knebnunkorte, po to jis sugrįš į Hamiltono sielovados darbui.

Sveikinuojant žodžius perskaitė KLKM dr. jos Hamiltono skryliaus pirmininkė Magdalena Vaitonienė. Diakonas A. Brazauskas papasakojo apie savo nueitą gyvenimo kelią, sakė, kad malonu būti Hamiltono ir tikisi malonaus bendradarbiavimo, jis pasirodęs išjūnti ir darbą.

Klebonas kun. A. Šarka, OFM, padėkojo gausiai susirinkusiems šia proga, pasidžiaugė, kad turės pagalbininką, palinkėjo br. Arūnui sėkmės, ištermės darbuose. Po oficialiosios dalies, sukalbėjus maldą, vaišinėmės. Stebino vaišių gausumas ir įvairovė – viešnios atneštos maistas buvo išradingos ir puikios šeiminingos. Neapsieita be torto su žvakutėmis. Kun. Petri Šarkai, OFM, švenčiant gimimo dieną, buvo sugiedota *Ilgiausių metų*, palinkėta kūrybingų, sveikų ir gerų metų. Popietę praėjo jaukioje ir draugiškoje aplinkoje. Kiekvienas galėjo pabendrauti su dvasiškiais ir provinciolu kun. B. Jurčiu, OFM. Visi dėkingai parapijos v-bos visuomeninei sekcijai ir jos pirmininkei Reginei Choromanskajai už gražiai surengtą šventę. D.G.

A.A. ALDONOS LAUGALINĖS dvejų metų mirties sukakčiai paminėti, jos vyras Antanas "Pagalba Lietuvos vaikams" aukėjo \$200.

Dėkojame už auką – PLV komitetas

gali ir toliau likti tautinio bendradarbiavimo forma. Žaidynes vykdančios lietuvių, užsienio lietuvių kartu turėtų galimybę aplankyti tėvų žemę. Šiuo metu užsienyje gyvena apie 1,5 mln. lietuvių. Be to, Pasaulio lietuvių bendruomenės vadovai informavo, kad kitose valstybėse organizuoti tokias žaidynes būtų brangiau nei Lietuvoje.

Minėto pasitarimo metu nutarta prašyti Lietuvos vyriausybės remti VII Pasaulio sporto žaidynių vykdymą, Lietuvos prezidentą – globoti žaidynes, o Kūno kultūros ir sporto departamentą – sudaryti organizacinę komitetą.

VII Pasaulio lietuvių sporto žaidynės vyktų keliais etapais: jos prasidėtų sporto klubuose, mokyklose, vėliau peraugtų į savivaldybių, apskričių žaidynes, o baigtinės varžybos vyktų 2005 m. birželio 30-liepos 3 dienomis Vilniuje. Žaidynių programą sudarytų sporto bei kultūrinė programa. Į varžybų programą būtų įtraukta apie dvidešimt sporto šakų, bet tik tos, kuriose dalyvautų užsienyje gyvenantys tautiečiai.

Sporto žaidynės skiriamos Lietuvos valstybės – karaliaus Mindaugo karūnavimo dienai, Europos kultūros konvencijos 50-ies metų jubiliejui paminėti bei Jungtinių tautų paskelbtiems 2005 – tarptautiniams kūno kultūros ir sporto metams.

Žaidynės būtų finansuojamos ir Kūno kultūros ir sporto departamentui skirtų lėšų.

Antanas Petrauskas, generalinis direktorius, organizacinio komiteto narys

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos vyčių 144 kuopa, veikianti St. Clair vietovėje Pensilvanijoje, rugpjūčio 14-15 d.d. surengė 90-ąsias Lietuvių dienas Frackville vietovėje. Lietuvių Romos katalikų sąjunga tokias dienas pradėjo rengti 1914 m. Šventės tikslas – atšvęsti Žolinės šventę prisiminti lietuviškus papročius bei tradicijas. Šventės pėlnas visuomenė buvo skiriamas Lietuvos žmonių labdarai. Po 30 metų, kai išmirė vyresnio amžiaus kunigai, tai jauniesni jų įpėdiniai paprašė, kad Lietuvių dienas perimtų organizuoti Lietuvos vyčiai. Prel. A. Bartkus, dabartinis Šv. Kazimiero kolegijos rektorius Romoje, 1972 m. buvo vienas pagrindinių 144 kuopos organizatorių. Praeitų metų Lietuvių dienos buvo rengiamos Lakewood ir Lakeside parkuose iki jų uždarymo. Jau 20 metų šios Lietuvių dienos yra rengiamos Schuylhill prekybos vietėje, Frackville vietovėje. Ši kartą susilaukta tūkstančių lankytojų. Šventė pradėta eiseną per Schuylhill apsipirkimo centrą, papuoštą lietuviškais tautiniais motyvais. Vėliau čia vyko įvairios pramogos: laimikų traukimai, loterijos, lietuvių liaudies dirbinių parodos, muzika pasiklausymui ir šokiams, lietuviškas maistas, tautiniai šokiai. Pastaruosiuose dalyvavo "Maldino" šokėjai Baltimorės "Aušrinė" ir "Žilvinio" ansambliai iš Fildelfijos, jaunų vyrų šokėjų grupė "Gintaras" iš Mohany City. Sekmadienį Mišios buvo aukojamos seniausioje lietuvių Šv. Jurgio šventovėje Shenandoah mieste, PA. Visuomenė labai gausiai dalyvavimu parėmė Lietuvių dienas ir Lietuvos vyčių veiklą.

(Draugas, 2004 m., 164 nr.)

Turkija

I Ararato viršukalnę rugsėjo 8 d. įkopė Lietuvos alpinistų grupė, vadovaujama V. Bukausko. Tikslą pasiekė 13 asmenų iš 17-kos – pasiekė 5165 metrų kalno viršūnę. Pasak grupės nario S. Vilniaus, šiuose kalnuose esančios geresnės sąlygos negu Himalajuose, bet įvairios kliūtys nelepinusios Lietuvos alpinistų ir ši kartą, Ararato viršūnę siuntusi pūga ir buvė šalta. Tačiau kopimas pavykęs be didesnių nesklundimų – Ararato kalnas stūks Turkijoje, netoli Armėnijos sienos. Jį sudaro du kūgiai: vakarinis – Didysis Araratas 5165 m ir rytinis – Mažasis Araratas (3925 m). Į šį kalną leidžiama kopti tik nuo 2000 metrų. (ELTA)

Naujoji Zelandija

Susitikime su Lietuvos prezidentu V. Adamkumi Naujosios Zelandijos Užsienio reikalų ir prekybos ministeris Ph. Gott informavo, kad nuo kitų metų balandžio 1 d. Lietuvos piliečiai galės vykti į N. Zelandiją be vizų. Pastarieji šiame krašte galės būti ne ilgiau kaip 90 dienų. Šio krašto piliečiai be vizų į Lietuvą galėjo vykti nuo 1990 m. Taipgi ministeris Gott su prezidentu pasidalijo išpuodžiais. Jam didelį išpuodį palikęs Vilniaus istorinis bei kultūrinis paveldas, o ypač Lietuvos žmonės, ilgai kovoję dėl savo nepriklausomybės. Jis taip pat prisiminė lietuvių bendruomenę, gyvenančią Auckland mieste. (ELTA)

Švedija

Šio krašto sostinėje Stockholme pastatytas paminklas baltiečiams, kurie per karą sausumą, valtimis ir laiveliais pasiekė Švediją ir tiems, kurie žuvo Baltijos vandenynse. Paminklą sukūrė dail. U. Schutz. Atidarymo data – spalio 25 d. Kaip tik spalio 25 d. prieš 60 metų daugiau kaip 150 pabėgėlių iš Estijos atplaukė į Švediją. Lėšas paminklui suaukojo apie šimtas draugijų, įmonių ir pavienių žmonių. Į Švediją pabėgo apie 30,000 baltiečių, tarp jų dalis ir lietuvių, bet daugiausia estų. Atsimintinas iš to laikotarpio tragiškas įvykis, kai švedų valdžia 150 baltiečių, buvusių vokiečių kariuomenėje, grąžino sovietams. (BNS)

Vokietija

Rugsėjo mėn. pradžioje Brockstedt galerijoje Berlyne atidaryta žinomos lietuvių tapytojos R. Katiliūtės kūrinių paroda, parengta pagal programą *Dešimties naujų ES šalių kultūros metai*. Lietuvių menininkė susilaukė ne tik meno gerbėjų, bet ir Berlyno dienraščių dėmesio. Taipgi vienas R. Katiliūtės darbas atsidarė ir Vokietijos užsienio reikalų ministerijoje, o nuo rugsėjo 10 dienos – 4 paveikslai – garsojoje Miuncheno galerijai savitę "Open Art" (Atviras menas).

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –
"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 49 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki0.75%
santaupas.....1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.0.75%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius1.50%
180 dienų indėlius1.55%
1 m. term. indėlius2.50%
2 m. term. indėlius2.55%
3 m. term. indėlius3.00%
4 m. term. indėlius3.40%
5 m. term. indėlius3.85%
RRSP ir RRIF
(Variable).....1.00%
1 m. ind.2.50%
2 m. ind.2.55%
3 m. ind.3.00%
4 m. ind.3.40%
5 m. ind.3.85%

• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
• Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu
3 mlrd. dol. ir Kanados
valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLALAPIS: www.talka.net

Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaunčia kitus
Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS
► KULNO SKAUSMAI
► PĖDOS SKAUSMAI
► PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
► NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
► JAUGĖ NAGAI
► VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
► SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

LIGONIUS PRIIAME:
352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemės Wasagos, Stanciero ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitę, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: shalvaitis@bmts.com
Tinklapis: www.homesgeorgianbay.com

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

Angliškoji spauda apie lietuvių romaną

Antano Šileikos romaną „Woman in Bronze“ sulaukė žiniasklaidos dėmesio Toronte ir kitur

Torontiečio rašytojo Antano Šileikos trečiąją knygą *Woman in Bronze* šių metų vasaros pabaigoje išleido žymioji „Random House“ leidykla. Plataus dėmesio susilaukė naujasis jo romanas. (Pirmos dvi knygos buvo apysakų rinkiniai *Dinner at the End of the World* ir *Buying on Time*). Nuo išleidimo datos – š. m. rugpjūčio 21, recenzijos ir straipsniai apie autorių buvo spausdinami *Toronto Star*, *The Globe and Mail*, *Calgary Herald*, *Edmonton Journal*, ir „knygių“ mėgstamame leidinyje *Quill and Quire*. Taip pat romanas buvo siūlomas vienu iš trijų rugpjūčio mėnesio geriausių *Elle Canada* žurnale. O rugsėjo 15 d. CBC radijo programoje vyko Shelagh Rogers pokalbis su autoriumi.

ANTANAS ŠILEIKA, autorius romano *Woman in Bronze*

Radijo pokalbyje buvo maždaug pakartota ta pati informacija kurią skaitėme įvairiuose straipsniuose apie jį, tačiau išsamiu išdėstyto romano gilesnės mintys ir temos. Užklaustas, kas jį įkvėpė ar paskatino rašyti šį romaną, A. Šileika atsakė, kad kartą namuose beklaustant amerikietės Josephine Baker dainų įrašo, jo akį pagavo sena nuotrauka iš Lietuvos ir atėjo mintis paskirti pasaką, kuri sujungtų du priešingus – pokario (I Pasaulinio karo) Lietuvos ir Paryžiaus gyvenimą. Josephine Baker buvo šokėja ir dainininkė, populiari XX š. antrajame dešimtmetyje – „Roaring 20's“ laikotarpio žvaigždė. Iš tos minties per septynerius metus beveik 400 psl. romane A. Šileika sukūrė pasaką apie diegydribį Tomą Stumbra, gimusį mažame Lietuvos vieniemyje, nukeliavusį į Paryžių siekti savo lūkesčių išsipildymo – tapti skulptoriumi meno sostinėje.

Kodėl iš Lietuvos į Paryžių? Nes norėta surišti dvi visiškai skirtingas vietas: Lietuvos kaimą ir Paryžių, kuris tuo laikotarpiu buvo viena įdomiausių vietų pasaulyje. Toje kelionėje taip pat autoriui buvo svarbu parodyti, kaip žmogus gali iš „nieko“ tapti „kuo nors“, arba atsinaujinti, pradėti iš naujo aplinkoje, kuri irgi naujai kuriasi, po I Pasaulinio karo prasidedant naujai epochai. O jeigu esi gudrus, turi šiek tiek laimės ir išmoksti kūrybingai laviruoti – „žaisti žaidimą“ – gali įkopti į pačią viršūnę...

Tų laikų Paryžiuje, šokėjos Josephine Baker aplinkoje parodomas ne tik kontrastas tarp kaimo žmogaus ir miestelėnų, bet ir, pasak autoriaus, ir kaip naujajame amžiuje prasideda garseybių garbinimas, susižavėjimas tuštybėmis, žvaigždėmis, išvaizda. Jis parodo, kaip sunku yra menininkui iškilti savo srityje, nugalėti praecities nesėkmes, kovoti su žemiškomis pagundomis.

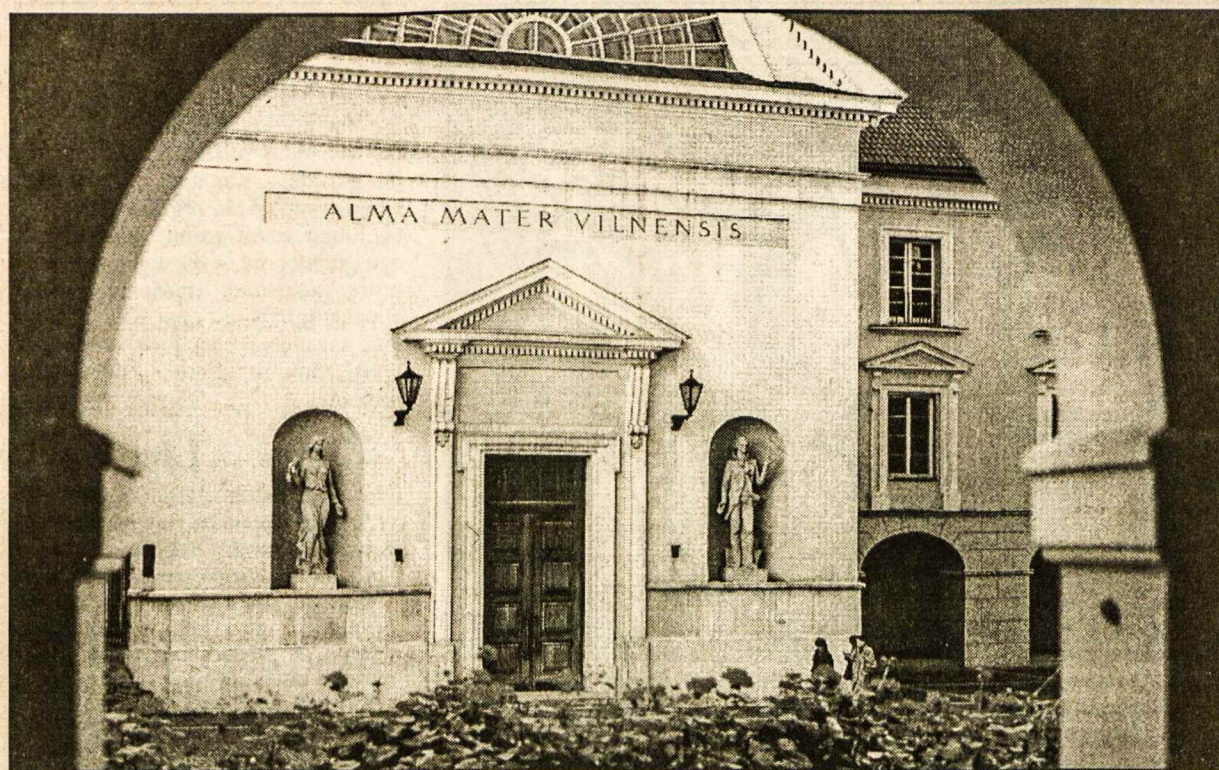
Recenzijose (*Edmonton Journal*, *Calgary Herald*, *The Globe*

and Mail) romanas buvo teigiamai įvertintas kaip skaitytąjį pagaunantis ir sklandžiai parašytas. Michael Redhill (*The Globe and Mail* recenzijoje) rašo, kad A. Šileika yra meistriškas ir įžvalgas pasakotojas, su subtilios ironijos gabumais, idomių supinantis tragiškumą su kilnumu. Jo nuomone, Tomo Stumbro brendimo eiga randa atoaaidį bet kurioje asmeniškoje ar tautinėje kultūroje, kurioje geri sūnūs ir geros dukros atitolsta nuo senų tradicijų, ir kaltėbys jaunas nepajėgia sutramdyti jų noro pasiekti savo lūkesčius. Tai yra brendimo dalis – palikti namus ir siekti išsipildymo, leidžiant aistra vadovauti vietoj pareigumams.

Philip Marchand savo recenzijoje *The Toronto Star* (rugsėjo 5 d.) lygino pirmąją knygos dalį, kurioje veiksmai vyksta Lietuvoje, su antrąja – Paryžiuje. Jam pirmojoje dalyje sukurta įtampa buvo itin įspūdinga, o Paryžiaus gyvenimo aprašymas nepagaunantis, nors veikėjai buvo ryškiai apibrėžti. Romano eiga (fabula) kruopščiai surežisuota bet neįtikinanti, ir, jo nuomone, dialogas – ne visai natūralus.

Pirmąją dalį, rašo P. Marchand, galėjo parašyti tik Šileika, o antrąją – kas kita. Įdomios jam buvo romane slypinčios temos apie atgailą, apie chaosą, kuris sekia Stumbrą, nepaisant jo gan paprasto, nuosirdaus būdo. Romano stilių jis apibūdina kaip tvarkingą, neapkrautą metaforomis ar ilgais aiškinimais. Jis jame randa inteligentiškumą, o pirmoje dalyje – itin efektingo lyrizmo ir to įkvėpimo, kurio ieško pats menininkas Stumbras. Gal todėl, spėja P. Marchand, kad Šileikos vaizduotė pagauna ne personažų niuansai platesnėje aplinkoje, bet gilesni kultūriniai konfliktai.

Jo tokia įžvalga primena dažnai kartojamą teoriją, kad labiausiai įtikinanti kūryba yra ta, kuriai įkvėpimą kūrėjas randa savo paties gyvenimo gėmėse. RSJ

Vilniaus universiteto Petro Skargos kiemas. Matyti užrašas: „Alma Mater Vilnensis“

Vilniaus universitetui 425

Paminėta „Alma mater Vilnensis“ sukaktis

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Vilniaus universitetui jau 425-ri. O, rodos, visai neseniai įvyko anas, nepamirštamas 400-ųjų metinių minėjimas, pranešęs miestui ir pasauliui, kad Vilniaus universitetas įsteigtas 1579 m. karaliaus Stepono Batoro ir popiežiaus Grigaliaus XIII valia, yra senas, garbingas, anuomet toliausiai į Rytus nutolęs. Kiek tam paskelbti reikėjo pilietinės drąsos, išminties, lankstumo, bet to netrūko. Daug vėliau buvęs CK sekretorius L. Šepetys pasakojo, kad iš visų minėjimų, kuriems jam teko pirmininkauti, visuomenė su tokiu noru, pakilimu organizavo tik du: M. K. Čiurlionio 100-ųjų gimimo metinių (1975) ir universiteto 400-ųjų metinių (1979).

Sukakties Mišias Šv. Jono šventovėje aukėjo kunigas, jos rektorius jėzuitas Algis Baniulis. Parinktą šv. Luko Evangelijos pasakojimą apie sėją, apie sėklos likimą, kunigas pritaikė iškilniui turiniui, pabrėžė būtinybę mokslo žinias derinti su dvasiniu ugdymu.

Renginių sukakčiai paminėti įvyko ne vienas, išleistas ne vienas leidinys ir iš pagrindų atnaujintas... vienas pastatas – filosofijos fakultetas, įeinantis į senųjų rūmų ansamblį. (Atlikti darbai kainavo 12 mil., truko beveik dešimtmetį. Rektorius B. Juodka juokavo: „Jei ne sukaktis, jei ne mano įžulumas, darbai būtų užtrukę dar antra tiek“). Buvęs klasicistinio meno paminklas, pritaikytas auditorijom, akį patraukia rūpestinga vidaus apdaila, pastelinėmis spalvomis, parketu, šviestuvais, grindų plokštėm, lubų freskom. Anot rektoriaus, „tai ne auditorijos, o meno kūrinių, kur filosofai nekliaudomai galės sėdintis idėjų“.

Puoštasi, ruošiasi ir kitur: atnaujinta teatro salė, Vinco Krėvės auditorija su nuostabiais R. Jasudytės gobelenais, koridoriuje į mažąją aulę įsteigta šešių universitetui nusipelnusių profesorių bareljefų galerija (skulptorius J. Jagėla), rektorato seminaro salėje pastatyti atnaujinti prieškariniai baldai, pagaminta skepro kopija, nuveikta kitų darbų. O iš kur tiems darbams gauta lėšų, atskleidė rektorius. Pasirodo, kai labai norima, galima rasti. „Jeigu būsi mėmė – liksi elgeta. Rektorius viena pareigų – sukurti. Mes pasikvietėme dvidešimt Lietuvos verslo tūzų į gražiausią universiteto aulę pakalbėti apie mūsų reikalus. Pietų pabaigoje jie patys (!) pasisūlė finansuoti projektus bei tapti universiteto mecenatais. Susidariau gerą nuomonę apie mūsų verslininkus; kai mato tikslą, jie įvestuoja ne tik tai, o „misių konkursus“. (Rugsėjo 17 d. Šv. Jono šventovėje už svarią paramą universitetui mecenatų vardai buvo suteikti Audronei ir

Julijui Niedvarams bei Bronei ir Gedvydui Vainauskams). Mecenatų dėka ir buvo sukurti minėti šeši universiteto profesorių bareljefai; kiekvienas jų kainavo po 13,5 tūkst. litų. Vieno rėmėjo lėšomis buvo pagaminta svarbiausia rektorius regaliija – skepro kopija. Originalas karaliaus Stepono Batoro įteiktas pirmajam rektoriumi Petriui Skargai po pralaimėtų sukilimų kartu su kitomis vertybėmis buvo išvežtas į Rusiją. Dabar skepras laikomas Sankt Peterburgo Ermitažo rūsiuose, ir jo niekaip nepavyksta atgauti, nors pastangų dėta daug. Minėtieji rektorato salės baldai atnaujinti taip pat aukotojų lėšomis.

Išsiųsčius, pasirodė, kad imta švesti kelias dienas. Pirmiausia rugsėjo 16 rektoriaus aulėje buvo priimami sveikinimai sukakties proga, pasirašoma bendradarbiavimo sutartis su Torunės universitetu, Šv. Jono šventovėje suteikiami garbės daktaro vardai, o Lietuvos Dailės muziejuje (buv. Chodkevičių rūmuose, Didžioji g. 4) atidroma jubiliejinė paroda *Vilniaus universiteto 425*.

Kitą dieną (rugsėjo 17) – padėtos gėlės prie memorialinių lentų Didžiąjame kieme, atidaryta profesorių bareljefų galerija (įgyvendinta prof. J. Kubiliaus seniai pasiūlyta idėja), įvyko dvi konferencijos: tarptautinė moksline tema *Vilniaus universitetas Europoje: praetis, dabartis ir ateitis* ir tarptautinė studentų. Pirmosios dalyviai – Vilniaus universiteto rektorius prof. B. Juodka, laisvojo Berlyno universiteto prof. A. Demandt, Vengrijos centrinio universiteto rektorius Y. Ekana, dar mūsiškiai – universiteto praeitorius prof. J. B. Vaitkus bei kiti profesoriai – E. Gudavičius, E. Ulčianaitė, A. Bumlauskas ir mokslininkai iš Rusijos MA, Torunės Mikalojaus Koperniko universiteto, Lenkijos aukštosios filosofijos ir pedagogikos mokyklos „Ignatianum“. Tą pačią dieną Šv. Jono šventovėje įvyko iškilmingas renginys „Gratulatur“, o po jo – koncertas.

Paskutinė iškilnių diena (rugsėjo 18) – Mišios Šv. Jono šventovėje ir didžiausias, spalvingiausias renginys – studentų eitynės iš centrinių rūmų į Vingio parką, kur vyko šventė vainikuojanti studentų (ypač matematikų) suvaizdinta fantastinė roko operetė *Neformatus*.

Pilnutėlė šventovė nenuleido akių nuo žygiuojančio didžiają nava altoriaus link nemažo būrio profesorių, rektorių, apsisiautusių togomis (juodomis, vyšninėmis), su grandinėmis ant kaklo, kepurėmis. O priekyje lėta, oriai nešama universiteto vėliava, už jos eina fakultetų vėliavos. Paskutinis eitynėse – šeimininkas, Vilniaus universiteto rektorius prof. B. Juodka.

„Leiskite pradėti senato posėdį. Ir nuo vargonų atskamba, *Gaudeamus* – studentijos himnas, giedamas jaunų stiprių balsų.

Garbės daktaro vardai suteikiami dviem iškilniams mokslininkams, seniems mūsų universiteto bičiuliams: Šiaurės Karolinos (JAV) universiteto medicinos ir archeologijos profesoriumi (vengrui) Francis Robicsek ir J. V. Gėtės universiteto (Frankfurt prie Maino) teisės profesoriumi Peter Gilles.

Pirmąjį pristato, biografiją pasakoja prof. Z. A. Kučinskienė. Naujasis garbės daktaras yra

gimęs Vengrijoje 1925 m., į Ameriką pabėgęs po pralaimėtos revoliucijos. Dirba Šiaurės Karolinos centre, Šarloteje, kur įsteigė atviros širdies operacijos laboratoriją. Yra paskelbęs per 400 mokslinių darbų, cituojamų, pripažintam; sukūręs naujų metodų. (Be širdies chirurgijos, išimylėjęs ir archeologiją, parašęs šios srities 7 knygas; ypač apie majus). Vilniuje jau lankėsi tris kartus, su Vytautu Širvydžiu pažįstamas nuo 1996 m. konferencijos Berlyne; yra kviečiamas į Šarlote, Tai, kad 2005 m. pasaulinis širdies chirurgijos kongresas numatytas Vilniuje, nemažas naujojo garbės daktaro nuopelnas. Toga vengrą apvelka jį pristatęs prof. Z. A. Kučinskienė, diplomą įteikia rektorius. Sveikinimai, plovimai ir naujojo daktaro padėkos kalba.

Antrojo, prof. P. Gilles, pristatymą perskaito rektorius. J. V. Gėtės universiteto profesorius yra parašęs per 300 straipsnių. Ryšius su Vilniaus universitetu užmezgęs dar prieš nepriklausomybę, ypač rūpinosi studentija. Dabar per jo vargą ir prakaitytą gauti pinigai dviem stipendijom. Jis moko: „Galvokite patys, tik tuomet būsite išsilavinę“. Pristatančio išvada: „Nekyla abejonų, kad šis žmogus vertas šito vardo“. Apsiaučiamas toga, įteikiamas diplomas. Naujasis daktaras dėkoja (anglu kalba), pabaigoje kelis sakinius pasako gimtąją vokiečių kalba. (Iškilnėje dalyvavo Vokietijos ambasadorius). Pabaigoje rektorius sveikina naujus garbės daktarus, sveikina visus 425-ųjų metinių sukakties proga, pabrėžia, kad jį priklauso nuo trijų išmintingų vyrų: popiežiaus Grigaliaus XIII, karaliaus Stepono Batoro ir Vilniaus vyskupo Valerijono Protasevičiaus.

Iš plačios apimties renginių išskirtini būtų ne tokie išraiškingi – be togu, be gaudeamus, be vėliavų – bet labai prasmingi, universiteto istoriją, jo amžių liudijantys tyliai. Tai Smuglevičiaus salėje atidaryta turtinė, vertinga jubiliejinio leidinio paroda ir Dailės muziejuje minėta universitetui skirtų dokumentų (privilegijų bulių), tapybų darbų (profesorių portretų), rektorių palikimo, žymiųjų žmonių rankraščių (yra čia paskutinis prieš tremtį 1824 m., Lietuvoje rašytas A. Mickevičiaus išlėrašius – *Atsisveikinimas*; išblukęs lapeliukas, bet kokios kultūrinės, istorinės vertės ir kt. Dailės muziejuje įsikūręs Chodkevičių rūmuose. Jų sienas puošia seniai prieš sukaktį įrengtos dvi atminimo lentos, skirtos čia gyvenusiems profesoriams – fizikui A. Žvironui ir ekonomistui V. Jurgučiu. Apmadu, nesuprantama, kodėl antrajam skirtame tekste – profesorius, Lietuvos banko valdytojas – praleisti du žodžiai: Štuthof kalyns. Nejaugi lentos užsakovams (bankininkams?) tai buvo neverta dėmesio smulkmena?

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniaus savivaldybės choras „Jauna muzika“ šiemet švenčia kūrybinės veiklos 15-metį. 1990-1996 m. choras dalyvavo 16 tarptautinių konkursų ir 15 kartų laimėjo pirmąsias vietas bei pelnė 6 didžiulius prizus. 1993 m. tarptautinių chorų konkursų sąjungos rengiamose didžiųjų prizų nugalėtojų varžytuvėse choras laimėjo Didįjį Europos prizą. 1994 m. „Jauna muzika“ tapo Vilniaus savivaldybės choru. Choras kasmet surengia po keliasdešimt koncertų Lietuvoje ir užsienyje. Gastroliuota Europoje (Berlyne, Munchene, Frankfurte, Roterdame, Londone, Maskvoje). Kinijoje, Japonijoje, Izraelyje. Nuolat siekiantis naujumo, choras kaskart siūlo publikai originalių sumanymų. Jubiliejiniais metais publiką sudomino teatralizuotas vokiečių kompozitoriaus Hugo Distler kantatos *Mirties šokis* atlikimas ir džiazo programa su Arūno Šlausito grupe Vilniaus evangelikų liuteronų šventovėje. Renesansinis T. L. de Viktorijos *Requiem* Šiaurės religinės muzikos festivalyje buvo atliktas kartu su saksofonininku Petru Vyšniausku. Mokslo metų pradžiai Tytuvėnu, Sida-bravo, Garliavos, Vilniaus krašto, Skirsnemunės moksleiviams buvo parodytas muzikinis spektaklis *Linksmoji geografijos pamoka*. Rugsėjo vidurį „Jauna muzika“ viešėjo Lenkijoje „Wratławia Cantans“ festivalyje.

Lietuvos rusų dramos teatre spalio 22 d. senoviniai madrigalai, šokiai ir poezija atgims spektaklyje *Poeto meilė*, skirtame italų poeto Francesco Petrarca (1304-1374) 700-oms gimimo metinėms (spektaklio režisierė Birutė Mar, chorui diriguos Andrea Angelini iš Italijos). Lapkričio 14 d. Vilniaus kongresų rūmuose bus rodoma Carl Orff *Carmina burana*. Kartu su choru, solistais ir instrumentininkais kūrinį atliks ispanų choreografo Juan Antonio de los Reyes baletų trupė „Bravo flamenco“. Lapkričio 28 d. ten pat girdės džiazo ir hiphop ritmai – tai Vytauto Sondeckio muzikinis projektas *Fantasy Night*. Jame be „Jaunos muzikos“ dalyvaus pianistas Wladyslaw Sendecki su grupe, dainininkas MC Megaloh iš Vokietijos. Kompozitoriaus Giedriaus Kuprevičiaus ir rašytojo Herkaus Kunčiaus sukurto operos *DaliGala* premjera numatoma gruodžio 8 d. Lietuvos rusų dramos teatre. Ji skirta ispanų siurrealistui Salvador Dali 100-osioms gimimo metinėms.

Sankt Peterburge. Šiaurinėje Rusijos sostinėje, buvo iškilmingai atidarytas Lietuvos kultūros, švietimo ir informacijos centras. 240 kvadratinį metrų plote įrengta universali renginių salė parodomoms, susitikimams, patalpos liuanistinė mokyklėlei su kompiuterių klase. Ją šiemet lankys 70 vaikų ir suaugusių. Centre bus ir biblioteka, kuriai leidinių fondus nupirko Tautinių mažumų ir išsvijoj departamentas, leidinius kataloguos Vilniaus apskrities viešosios Adomo Mickevičiaus bibliotekos darbuotojai. Sankt Peterburgo lietuvių bendruomenės sudaro apie 5,000 žmonių. Ji

(ELTOS, Delfi, BNS, 7 meno dienos, LGTIC informacija)

Prel. Pranas Gaida, gavęs Šv. Tėvo Jono Pauliaus II apaštalinį palaiminimą jo 90-tojo gimtadienio proga. Tekstas jam buvo įteiktas Lietuvos kankinių parapijos šventės iškilnėje 2004.X.3

„Bočių“ choro kvartetas iš Wasaga Beach, Ont., atlikęs dalį meninės programos Lietuvos kankinių parapijos metinėje šventėje Mississauga, ON. Iš k: A. Kusinskis, R. Duda, A. Ulbinas, A. Brazys Ntr. K. Poškaus

„Bočių“ choras, vadovaujamas A. Ulbino, iš Wasaga Beach, Ont., atlikęs meninę programą Lietuvos kankinių parapijos metinėje šventėje Mississaugoje, Ont. Nuotr. K. Poškaus

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktadieniais nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

AKTYVAI per 64 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.10%
180-364 d. term. ind.	1.20%
1 metų term. indėlius	1.50%
2 metų term. indėlius	2.15%
3 metų term. indėlius	2.60%
4 metų term. indėlius	2.85%
5 metų term. indėlius	3.40%
1 metų GIC-mėn. palū.	1.25%
1 metų GIC-met. palū.	2.60%
2 metų GIC-met. palū.	2.60%
3 metų GIC-met. palū.	2.80%
4 metų GIC-met. palū.	3.30%
5 metų GIC-met. palū.	3.60%
RRSP, RRIF ir OHOSP	

"Variable"	0.75%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	1.80%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.60%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.05%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.55%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.00%
Taupomąją sąskaitą iki	0.75%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk.	0.50%

Duodame asmenines paskolas iki \$100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Pardavime pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiame nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 18 metų

MANO NUOSAVYBĖS VERTĖ
\$400,000, \$500,000, \$700,000?
Nemokamas įvertinimas.

SKAMBINKITE

TEODORUI
STANULIUI, B.A.
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

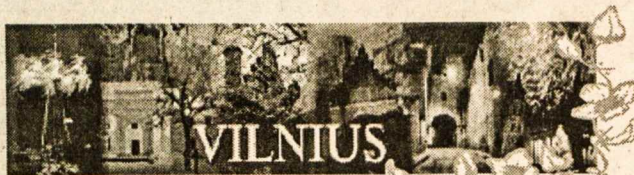
FAX: (416) 237-0426

E-mail: tomsenkus@rogers.com

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$300* COUPON **\$300***
off for 1 parcel off
*coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Anapilio "Molekulių" (6-8 m. amžiaus) krepšinio komanda ŠALFAS žaidynėse laimėjusi sidabro medalius (II vietą). I eilėje: Ignas Šlyka, Ryan Mauer, Adomas Craig; II eil.: Raimundas Girnius, Linas Vilkelis, Rimas Rekus, Alex Petronis, Domas Grigutis; III eil.: Pranas Vilkelis, Linas Šlyka; treneriai – Romas Otto, Mindaugas Lėknickas Nuotr. B. Rekaus

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
kalbos juodaštis pateko į spaudą, deja, pataisymai buvo nereikšmingi, o ministeris pirminkas Paul Martin tik pasijuokė pridurdamas, kad vienintelė sosto kalba yra ta, kuri buvo perskaityta parlamente. Pasitikię m. vyriausybė klausimo buvo išvengta, ir svarstyti pataisymai dėl pornografijos ir neteisėtos valdininkų elgsenos buvo sutartinai priimti.

Povandeninis karo laivas
"Chicoutimi" pirmoje savo kelionėje Kanados jūreivių rankose kilus gaisrui prarado variklių jėgą ir smarkiai besiplečiančio gaisro tris gesintojus malūnsparniu teko gabenti į netoli esančią Airijos ligoninę. Vienas iš trijų evakuotų jūrininkų, ltn. Chris Saunders mirė nepasiekęs ligoninės. Kiti du jūreiviai yra geresnėje padėtyje ir tikimasi, kad jie galės būti iš ligoninės išleisti po poros savaičių. Velkant povandeninį laivą į Škotijos uostą Falsane, nuo jo į vandenį nuslydo dar vienas jūreivis, tačiau laivą supančių vilkikų ir karo laivo nardytųjų pagalba, jis buvo greitai iš vandens ištrauktas. "Chicoutimi" laivą Kanados vyriausybė nupirko iš Anglijos karo laivyno pertekliaus. Tas laivas buvo išimtas iš laivyno tarnybos 1994 m. Šis ir kiti trys laivai yra daugiau kaip 20 metų senumo. Vyriausybė jau ne kartą buvo kritikuojama dėl netinkamo sprendimo Kanados jūrų pajėgas sustiprinant.

Sveikatos apsaugos tarnautojai Kanadoje yra labai susirūpinę staigiai plintančiais HIV užsikrėtimais Karibų salų ir Afrikos tautų imigrantų tarpe. Pagal praėjusių metų statistiką, HIV užsikrėtimų pirmąja homoseksualiai. Šių imigrantų grupę jau pralenkė narkotinių švirkštų (IV) vartotojus. Kanados vyriausybė kovai su HIV turi gaires švirkštų vartotojams, homoseksualams ir čiabuviams, tačiau nėra jokių gairių kovai su šia grupe. Šie imigrantai teisiskai negali būti išskirti kaip kokia atskira grupė, tad ir pats gydymas ar jų izoliavimas sudaro didesnių sunkumų.

Dviejų uraganų nuniokota JAV Floridos valstija šaukėsi elektrikų pagalbos, nes ten net keli milijonai gyventojų neturėjo elektros. Iš Kanados Ontario provincijos buvo nuvykęs jau antra specialių mašinų vilkstinė. Pirmoji 130 mašinų vilkstinė su 270 savanorių išvyko prieš tris savaites, kai uraganas Frances nuniokojo pietinę Floridą. Antroje vilkstinėje dalyvavo 220 savanorių, kurie vyko į rytinę valstijos dalį. Floridos vyriausybė pažadėjo Kanados savanoriams mokėti tuos pačius atlyginimus, kokius jie gauna savo darbovietėse.

Kalbos igūdis daro įtaką universiteto studentų pranašumui.

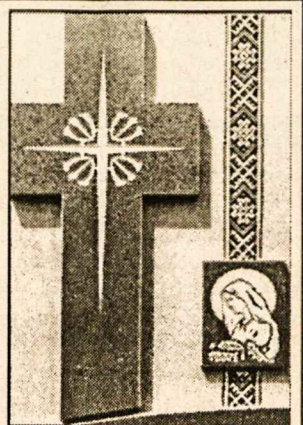
SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

SPORTAS

"Aušros" žinios

Jaunių krepšinininkams (nuo 4 iki 19 metų amžiaus) treniruotės jau prasidėjo. Kas nori, dar gali užsiregistruoti. Apie registraciją ir kitas klubo žinias galima gauti interneto tinklalapyje www.ausra.net. Jei turite klausimų, prašome siųsti el. paštu info@ausra.net Klubas laukia savanorių pagalbos treniruočių, administracijai ir kitoms pareigoms.

Žinios iš Lietuvos

- Lietuvos krepšinio lygos (LKL) čempionato rungtynės tarp Kauno komandų "Hidruva – Atletas" ir "Žalgirio" įvyko nelaimė. "Hidruva – Atleto" gynėjas Tauras Stumbrys antro kėlinio pabaigoje nualpo, ir medikų pastangos jį atgaivinti buvo bevaives.

- Lietuvos džiudo imtynininkas T. Vaičekonis Vengrijos sostinėje, Budapešte vykusiame pasaulio jaunimo čempionate iki 100 kg grupėje iškovojo bronzos medali.

- Klaipėdoje vykusiu tarptautinio jaunių laisvųjų imtynių varžybų "Mūsų viltys" nugalėtojas tapo kauniečiai, du broliai Vladislavas (svorio grupėje iki 42 kg) ir Stanislovas (iki 46 kg) Bajurinai iš Vilniaus ir radijūketis Justinas Kvetaitis (iki 85 kg). Sidabro apdovanojimus laimėjo klaidėdčiai A. Chaldajevs (iki 32 kg), P. Visagorskis (iki 35 kg), kelmietis Š. Jurčys (iki 42 kg) ir šiaulietis D. Gadžiauskas (iki 100 kg). Varžybose dalyvavo 223 sportininkai iš Gudijos, D. Britanijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Moldovos, Rusijos, Slovakijos, Suomijos, Vokietijos ir Lietuvos.

- Indianapolis (JAV) vykusiam septyniame pasaulio plaukimo čempionate trumpajame (25 m) baseine vyrų 100 m plaukimo laisvuju stiliumi Lietuvos atstovas R. Gimbutis užėmė penktąją vietą, nuotolį įveikęs per 48.62 sek. Nugalėjo amerikietis J. Lezak (47.97 sek), antras liko alžyrietis L. Llesas (48.07 sek), trečias – kanadietis R. Say'uas (48.38 sek).

- JAV vykusiame maratono "United Technologies Greater Hartford Marathon" bėgime Connecticut valstijoje antrąją vietą užėmė Mindaugas Pukštąs.

- Vilniuje pasaulio čempionato atrankos rungtynėse Lietuvos futbolininkai padarė staigmeną, sužaisdami su galinga Ispanijos komanda lygiomis 0:0.

- Vienas talentingiausių Lietuvos tenisininkų, vilnietis Ričardas Berankis, tapo pirmuoju teniso žaidėju, kuriam tai pavyko Italijoje Europos jaunių (iki 14 metų) "Masters" varžybose.

- Lietuvos klasikinių sportinių šokių čempionai - A. Bižokas ir E. Daniūtė - laimėjo Anglijoje vykusiame tarptautiniame sportinių šokių varžybas. V.P.

Skautų veikla

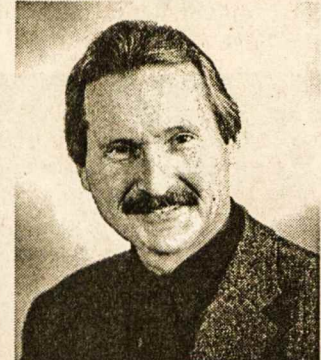
• Toronto skautininkų-kū sueiga šaukiami antradienį, spalio 26, 7 v.v., J. ir K. Batūrų namuose, 1 Burston Place, Etobicoke. Sueigoj numatyta skautų archyvo nuotraukų tvarkymas ir kapinių lankymo dienos reikalai. Kaziuko mugėi laimėjus jau pradėdam rinkti. K.B.

• Atgaivinta Akademino skautų sąjūdžio veikla Toronte. Kviečiame visus akademikus, buvusius ir dabartinius, dalyvauti ASS metinėje šventėje spalio 24, sekmadienį, 2 v.p.p. Anapilyje, muziejiaus parodų salėje. Siemet minima 80 metų įsteigimo sukaktis. Šia proga iš Kalifornijos atvyksta ASS pirmininkė fil. Zita Rahbar. Įvyks pakilimai. Šventę rengia Toronto skryliaus filisterių grupė: Angelė Abromaitytė, Dana Stulgytė, Vida Bumbulytė-White, Irena Petrauskienė, Danutė Jurksaitytė, Nijolė ir Algis Simonavičiai. N.S.

• "Romuvos" valdyba dėkoja už aukas stovyklavietėi. Aukoj: p. Vilkenė, S. Otto – po \$100 (a.a. Empakerio atminimui) – V. D. Melnykai – \$50; S. V. Piečičiai – \$25. Pakvitavimai dėl mokesčių bus išrašomi gruodžio mėn. ir išsiuntinėjami visiems aukotojams. M.R.

Sutton
GROUP

ANTANAS GENYS

"Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981"

PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
PATIKIMOSE RANKOSE!
Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite
(416) 236-6000
Sutton Group-Assurance Realty Inc.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% Taupomąją sąskaita	
iki 1.00% kasd. palū.	čekių sąsk.
1.10% už 30-89 d.	term. indėlius
1.10% už 90-179 d.	term. indėlius
1.20% už 180-269 d.	term. indėlius
1.20% už 270-364 d.	term. indėlius
1.50% už 1 m. term. indėlius	
2.15% už 2 m. term. indėlius	
2.60% už 3 m. term. indėlius	
2.85% už 4 m. term. indėlius	
3.40% už 5 m. term. indėlius	
1.35% už 1 m. GIC mėn. palū.	
2.60% už 1 m. GIC invest. pažym.	
2.60% už 2 m. GIC invest. pažym.	
2.80% už 3 m. GIC invest. pažym.	
3.30% už 4 m. GIC invest. pažym.	
3.60% už 5 m. GIC invest. pažym.	
1.00% RRSP & RRIF (variable)	
1.80% RRSP & RRIF 1 m. term. ind.	
2.60% RRSP & RRIF 2 m. term. ind.	
3.05% RRSP & RRIF 3 m. term. ind.	
3.55% RRSP & RRIF 4 m. term. ind.	
4.00% RRSP & RRIF 5 m. term. ind.	
0.75% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

IMAME

už asmenines paskolas	nuo.....5.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
- nekeičiamu nuosimčiu	
(fixed rate)	
1 metų.....	4.15%
2 metų.....	4.60%
3 metų.....	5.20%
4 metų.....	5.50%
5 metų.....	5.60%
- su keičiamu nuosimčiu.....	4.00%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgičius iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ ĮLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHECKS)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninė pašta: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANAS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINĖS MONETAS

KASOS VALANDOS:

Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

Kanados Lietuvių **Fondas**
Lithuanian Canadian **Foundation**
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

Remkime per Kanados lietuvių fondą!

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose
ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
LIETUVA – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų - apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!
VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės - Roma, Liudras, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800

Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietas siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563

Visos paslaugos atsiškiečiant giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Skaitytojai pasisako

SEIMO RINKIMAI

MIELIEJI,

Noriu nuoširdžiai padėkoti visiems, kurie spalio 10 dieną dalyvavo rinkimuose ir atliko pilietinę pareigą bei išreiškė politinę valią. Džiaugiuosi, kad tiek daug Vilniaus Naujamiesčio apygardoje bei užsienyje gyvenančių Lietuvos piliečių balsavote už mane. Ačiū Jums! Primu tai, pirmiausia, kaip pritartimą mano rinkiminei programai, kuria siekiu pagerinti kasdienio gyvenimo sąlygas, prisidėti prie teisingesnės ir saugesnės visuomenės kūrimo.

Svarbiausi mano politinės veiklos orientyrai buvo ir išlieka – darbas, šeima, namai ir sveikata. Tikiu, kad šie dalykai šiandien Jums svarbesni nei teoriniai politikų ginčai.

Po pirmojo rinkimų turo manęs paklausė: "Gal Jums nevarta stengtis antrajame ture: patekoti į seimą per sąrašą, o ne atstovaudama apygardai, darbas ramesnis..." Noriu aiškiai atsakyti – seime ieškau ne ramesnio darbo, bet, kaip ir kiekvienas iš Jūsų, noriu būti naudinga, padėti žmonėms. Aš moku išklausyti, išgirsti tai, kas man sakoma, ir man ne tas pats, jog šiandien Jūs gyvenate ne tokioje valstybėje, kurioje visiems jauku ir gera, kurioje kiekvienas gali jaustis visavertis ir reikalingas.

Spalio 24 dieną, sekmadienį, ateikite balsuoti, išreikšdami savo valią, pasakydami, kokių permainų norite. Padarysiu viską, kad galėčiau ramia sąžine žiūrėti Jums į akis, o Jūs įsitikintumėte, kad visų mūsų gyvenime galimos ir teigiamos permainos.

Jūsų, **Irena Degutienė**,
Vilnius, 2004 m. spalio 13 d.

TALKA LIETUVIŲ TATAI

Mes, lietuviai, turime gaudų tautinį palyginimą: Kai Graikijoje vyksta sporto olimpiada, išleidžiami milijonai litų joje dalyvauti ir apie ją rašyti! Kai jau 12 metų vyksta tautos išmirimas, nei prezidentas, nei seimas, nei ministeriai apie tai nkalba! Bet Kauno miesto meras yra išimtis. Jo pareiškimą čia pridėdu. Taip pat pridėdu linkėjimus 16 vaikų mamos – Bendženės.

J. P. Kedys, Vilnius

Už ilgametę kilnią paramą gausioms Kauno miesto šeimoms reikiame nuoširdžiai padėką gerb. Jonui Kedžiui. Tegul sėkmė lydi prasmingus Jūsų darbus Tėvynės labui.

Arvydas Garbaravičius,
Kauno miesto meras,
2004 m. liepos 15 d.

Begalinis ir nuoširdus ačiū šešiolikos vaikų **Bendžių** šeimai.

GYDYTOJO UŽRAŠAI

Gydytojas I

Dr. VYTAUTAS MEŠKA

Birštonas 1956 m. buvo bažnytkaimio tipo miestelis, daugumas trobesių buvo dengti šiaudais, gatvės negrįstos, be šiluminių. Miestelyje buvo tik viena maisto parduotuvė, kurioje be menkės ar silkės konservų, limonado ir cigarečių *Prima* beveik nieko daugiau ir nebuvo. Centre, už J. Basanavičiaus paminklo, veikė mažytis turgelis, kuriame moterys pardavinėjo kiaušinius, pomidorus, svogūnus, pupeles.

Visą savaitę priiminėjęs sanatorijoje pacientus, sekmadienio popietę išėjau plačiau susipažinti su Birštonu. Tą dieną miestelyje žmonių kažkodėl buvo daugiau, o prie Vytauto kalno vyko improvizuotos iškilmės. Iš Birštono apylinkių atvykę žmonės, pasitęsę ant žolės staltieses, ant jų išsidėlioję skilandžius, dešras, pomidorus, limonado butelius ir, be abejo, kažko stipresnio. Geli muzikantai akordeonais grojo kaimietiškus valsus, žmonės dainavo jaunystės dainas.

Labai nustebau, kai kitą sekmadienį Birštone ne tik jokių iškilmų nebuvo, bet ir miestelyje sutikau tik vos vieną kitą praeivį. Pasirodo, praeitą sekmadienį buvo atleidai (Škaplierinė), o aš to nežinojau.

Už mėnesio, atvažiavus žmonai Vandai, kuri tuoj pat, kaip ir aš, ėmė dirbti sanatorijoje gydytoja, o mažasis Jonukas reikalavo priežiūros. Laiko su mažėju, Tiesa, Vanda atsivežė iš kaimo ir auklę Adelę, suaugusią gimnastę, kuri buvo labai pareiginga, mylėjo vaiką, supratę švarą ir tvarką.

Sanatorijos administracija apgyvendino mus greta esančios vilos palėpėje. Atėjus spalio mėnesiui, ten pasidarė šalta. Sanatorijos vyr. gydytojas, rusas, stipriai išgeriantis, apskritai buvo geras žmogus ir leido mums laikinai apsigyventi vieno sanatorijos korpuso palatoje.

Pagrindinis sanatorijos personalas – gydytojai ir gailestingosios seselės – buvo rusai. Lietuviai dirbo tik valytojais, šlavėjais, skalbėjomis, virtuvės darbininkėmis. Dauguma valgyklos padavėjų taip pat buvo rusės.

Tokios rusiškos "apsupties" Lietuvos širdyje Birštone nesitiekėme. Tačiau, gerai žinodami buvusius tragiškus pokario įvykius, i minėtas "smulkmenas" dėmesio stengėmės nekreipti. Su darbuotojais sveikindavomės lietuviškai, o šie, atsimokėdami už tai, vadino mus (ir ne tik mus) "labusais". Tada ėmėme sakyti "gera diena", bet tai nepadėjo.

(Nukelta į 8-tą psl.)

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Grupė hamiltoniečių rugsėjo 17-28 d.d. apkelavo didelę dalį Egipto, džiaugėsi įspūdingais vaizdais. Nuotraukos prie Gizos piramidžių stovi (iš k.): Valerija Šniulienė, Vesna Muvin, Renata Povilauskaitė, Irena Mucha, Elena Gudinskienė, Saulė Remesat, Danutė Jonikienė. Pirmoje eilėje (iš k.): palydovė Sahar, kelionės organizatorė Alina Žilvytienė, Anicetas Povilauskas ir Frances Povilauskienė

Vyresniųjų tautiečių židinyje

Hamiltono "Rambynas" 20 metų sukaktis

1948-50 m. Hamiltono miestas Kanadoje susilaukė naujos bangos ateivių lietuvių, kurie, pabaigę darbo sutartis miškuose, žemės ūkyje, kasyklose ir namų ruošos darbuose, nuolatiniame gyvenime pasirinko šį netoli Amerikos sienos esantį plieno ir tekstilės fabriką pagarsėjusį miestą. Hamiltone apsigyveno apie 2,000 lietuvių. Daugiausia tai buvo jauni vyrai ir merginos arba jaunos šeimos. Visi būrėsi aplink "Aušros Vartų" parapiją ir šventovę, kurią iš aplėsto krepšinio salės su jaunimo pagalba atremontavo ir paverė maldos namais jaunas kunigas Juozas Tadaras. Darbais apsirūpinti tuo laiku buvo lengva ir greitai šie nauji ateiviai pradėjo lyg ir normalų gyvenimą po ketverių metų praleistų DP stovyklose karo nuikotųjų Vokietijoje. Po kiek laiko daugumas įsigijo nuosavybės – gyvenamuosius namus ir automobilius.

Tuojuo pradėjo veikti šeštadieninė mokykla, susiorganizuavo parapijos choras, dramos teatras "Aukuras", tautinių šokių grupė "Gyvataras", mergaičių choras "Aidas", sporto klubas "Kovas", įsisteigė jaunimo organizacijos – ateitininkai ir skautai, katalikės moterys ir kt. Kiek vėliau įsisteigė ir kredito kooperatyvas "Talka". Veikė Šalpos ir Tautos fondai. Vėliau atsirado ir radijo valandėlė "Gintariniai aidai".

Pensininkų klubas

Praejus dviem dešimtmečiams ir vyresniems amžiumi artėjant prie pensininko gyvenimo, įsisteigė ir pensininkų klubas. Steigiamasis susirinkimas įvyko 1974 m. lapkričio 21 d. Susirinko 15 asmenų. Pirmininku buvo išrinktas Pranas Enskauskas. Šio klubo nariai pasirodė esą labai veiklūs ir jo narių skaičius greitai augo. Jie rengė ekskursijas po Kanados įdomesnes vietas, steigė savo chorą, organizavo koncertus, balius, kviesdavo paskaitininkus pensininko amžiumi įdomiomis temomis, švėdavo savo narių įvairius sukaktis ir t.t. Kilo mintis pasistatyti savo pensininkų namus.

"Rambynas" statyba

Pirmasis iniciatorius buvo nekilnojamo turto agentas Balys Kronas, tuo laiku turėjęs net kelias įstaigas Hamiltone ir didelę būrį pardavėjų. Jis šią mintį išskėlė, nes žinojo kur ir kaip gauti paskolą. Jo įstaigoje įvyko pirmasis susirinkimas 1977 m. sausio 9 d. Nariai labai entuziastiškai pritarė lietuvių pensininkų namų statybai. Susirado sklypą York gatvėje, ir pasikvietė Toronto architektą A. Banelį, kuris padarė 100 butų planą. Tačiau šis pirmas projektas nepasisekė, nes pasirodė esą per brangus ir teko nuo jo atsisakyti, bet mintis apie pensininkų namus buvo labai gyva ir 1981 m. vasario mėn. darbas pradėtas iš naujo. Surastas mažesnis sklypas Main gatvėje vakarinėje miesto dalyje. Sklypas ramioje vietoje toli nuo fabriko, bet greitai pasiekiamas miesto centras nuolat kursuojančiu autobusu. Hamiltonietis architektas A. Švedas padarė planus 50 butų. Gauta paskola iš valdžios (Canada Life Ass. Co. mortgicai – 2.024.303.) ir pradėta statyba 1983 balandžio 13 d. Buvo išrinkta statybos komisija: pirm. L. Skripkutė, A. Janušas, A. Patamsis, B. Kronas, A. Šilinskas ir R. Sakalas. Jie

priziūrėjo statybą ir tarėsi su rangovais įvairiais reikalais.

1984 m. spalio 28 d. šis penkių aukštų pastatas buvo oficialiai atidarytas. Šioje iškilmėje dalyvavo daug svečių iš federacinės, provincinės ir miesto valdžios, kurie nepagalėjo gražių žodžių lietuviams, nes jie atkakliai kovojo už savo projektą, kol jis buvo įvykdytas. Po oficialios dalies sekė vaišės su programa, kurią atliko sol. Anita Pakalniškytė, sol. Vaclovas Verikaitis, aukuriečiai Nelė Kudabienė ir Kazys Bungarda.

"Rambynas" dabar

"Rambynas" pastate yra 50 butų. Taip pat didelė salė su virtuve, mokykla, sporto kambarys su biliardu ir stalo tenisu, pirtis ir biblioteka. Šiuo metu "Rambynas" tuščią butų nėra. Nors žmonės ir keičiasi, bet į šį einausių vietą tuojau pat atsinaujina nauji gyventojai. Kadangi "Rambynas" pastatytas valdžios pinigais ir parama, tad jame gyvena maždaug pusė lietuvių ir pusė kanadiečių ar kitų tautybių asmenų.

Pastate yra didoka salė su virtuve. Ja gali pasinaudoti visi gyventojai, susitarę su administraciniu komitetu. Kitas didokas bendras visų kambarys yra skirtas bibliotekai. Alberto ir Daros Jankūnų pastangomis ši biblioteka buvo sutvarkyta, o knygos lietuvių ir anglų kalbomis surinktos "Rambynas" gyventojų. Ilgametė bibliotekos vedėja yra Marija Macevičiūtė.

2004 m. spalio mėn. "Rambynas" švenčia 20 m. sukaktį. Per 20 m. yra daug kas pasikeitę ir iš tų pirmųjų entuziastų, kurie kantriai ir su dideliu pasiryžimu bei energija dirbo, kol jų projektas buvo įvykdytas, gyvųjų tarpe jau nebėra. Tik jų pavardės liko metraščiuose ir spaudos puslapiuose. Suminėsiu tuos pirmuosius entuziastus, daugiausia darbo įdėjusius. Tai Albertas ir Darna Jankūnai, L. Skripkutė, B. Kronas, K. Mikšys, A. Garkūnas, B. Pakalniškis, A. Šilinskas, M. Puniška, A. Patamsis...

"Rambynas" gražėja ir tvarkosi

Dvidešimčiai metų prabėgus "Rambynas" buvo reikalingas didelio remonto. Praėjusiais metais buvo uždengtas naujas stogas, pertvarkyta biblioteka, naujai išdaryta, pervilkta baldai, įstatytas židinytis. Čia gyventojai gali bet kada susirinkti, susitikti su draugais, pasikalbėti, paskaityti arba palošti kortomis ar šachmatais. Suveriamos stiklinės durys veda į kiemą, kurį taip pat, besiruošiant 20 m. sukaktį, administracinis komitetas gražiai sutvarkė. Netvarkingai suaugę krūmai ir medžiai išskirti, kiemas išlygintas, padaryti takai pasivaikščiotojui ir pastatyta "gazebo", kurioje galima pasisėpti nuo saulės ir pabūti gamtoje. Kiemo gale gana status skardis baigiasi upeliu. Tad ir pavadinimas "Rambynas" labai tinka, nes ir tikrasis Rambynas kalnas stovi ant aukšto Nemuno kranto. Čia lietuviai mėgdavo Joninių naktį kurenti lauzus, kurie matydavosi iš gana tolimų vietovių.

Sukakties dienai atminti ir prisiminti visus tuos, kurių darbu ir pastangomis šis pastatas atsirado, gražiai sutvarkyto kiemo gale buvo pasodintos penkių pušaitės ir du ažuolai. Vie-

nas pasodintas Alberto Jankūno, o antras visų minėtų atminimui, kad jų vardai čia pasiliktų visados. Jį pasodinti pakviesta I. Kronienė.

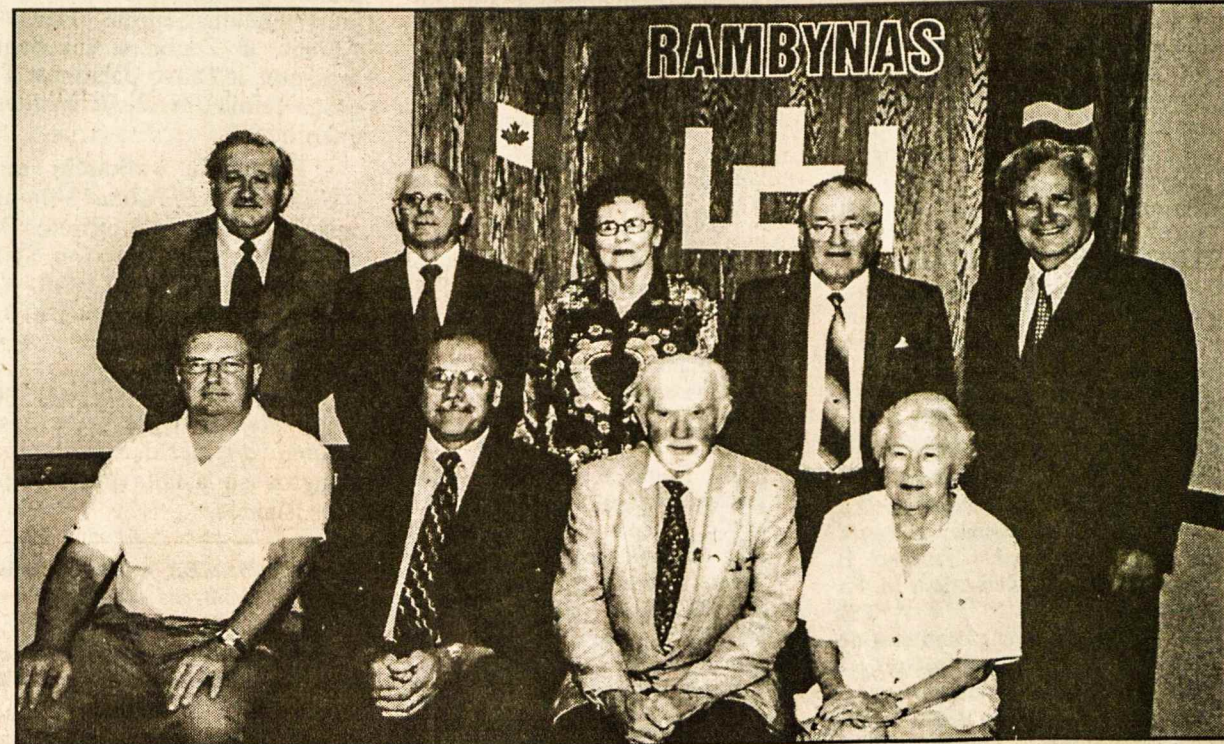
Dvidešimties gimtadienis

Didžiojoje salėje susirinkusius gyventojus ir svečius pasveikino "Rambynas" vedėjas Gediminas Breichmanas (general manager). Jis pasidžiaugė, kad savo atsilankymu visus pagerbė ponai Ika Kronienė, kurios vyras Balys Kronas buvo vienas pirmųjų organizatorių statant "Rambyną", o M. Vaitonienė įteikė jai gražią gėlių puokštę. Po to jis pristatė svečius: Hamiltono KLB apylinkės pirm. Rasą Bakšytę-Pruden, radžio programos vedėją L. Stungevičienę ir kitus. Taip pat paminių, kad gauti sveikinimai iš Hamiltono miesto savivaldybės. Pristatęs visą administracinį komitetą – M. Vaitonienę, R. Sakalą, P. Šidlauską, A. Dulkę, G. Senkų, V. Subatnikaitę ir V. Apanavičių, pakvietė tarti žodį vieną iš pirmųjų gyventojų ir bibliotekos vedėją Mariją Macevičiūtę. Dar kalbėjo du seniausi jau 20 m. čia gyvenę kanadiečiai Margaret Davis ir Mathew Lambert.

Visi seniausieji ir tik praėjusiais metais čia atsikraustę gyventojai buvo pristatyti ir pagerbti prisegant jiems po korską ir apdovanojant gėlėmis. Gaila tik, kad kiti dėl ligos ar kitų priežasčių negalėjo dalyvauti, nes daug gyventojų yra brandaus amžiaus. "Talkos" vedėjas R. Sakalas pasveikino visus ir palinkėjo geros sveikatos. "Rambynas" turi ir du apmokamus tarnautojus: tai administratorius A. Blekaitis ir tvarkos bei švaros priziūrėtoja Vanda Scevinienė.

G. Breichmanas dar trumpai apžvelgė "Rambyną" 20 m. istoriją ir pranešė, kad oficialioji dalis baigta ir pakvietė solistus Liliją Turūtaitę ir Vyta Mašalą atlikti meninę programą.

Nusileidę žemyn ir perėję per skaityklą išėjome į gražiai sutvarkytą kiemą. Ten jau laukė paruošti stalai, apkrauti vaišėmis. Tuojuo pat atsirado ir solistai, kurie dainavo populiarias dainas, ir šokių muzika lietuviškai ir angliškai. Po keistos ir šaltos vasaros susilaukėme nuostabių šilto rugsėjo. Ir šis rugsėjo 18 šeštadienis buvo šiltas ir gražus, tad žmonės neskubėjo skirstytis. G.B.

Hamiltono "Rambynas" 2004 metų valdybos nariai. Sėdi iš k.: G. Senkus, R. Sakalas, P. Šidlauskas, M. Vaitonienė; stovi iš k.: A. Blekaitis (adm.), V. Apanavičius, V. Subatnikaitė, A. Dulkė, G. Breichmanas

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
Ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimui ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX

West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village

DENTAL CARE

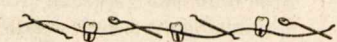
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

DANTŲ GYDYTOJA

Dr. Gintarė Sungailienė

115 Lakeshore Rd. E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5

(Į vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200

(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM

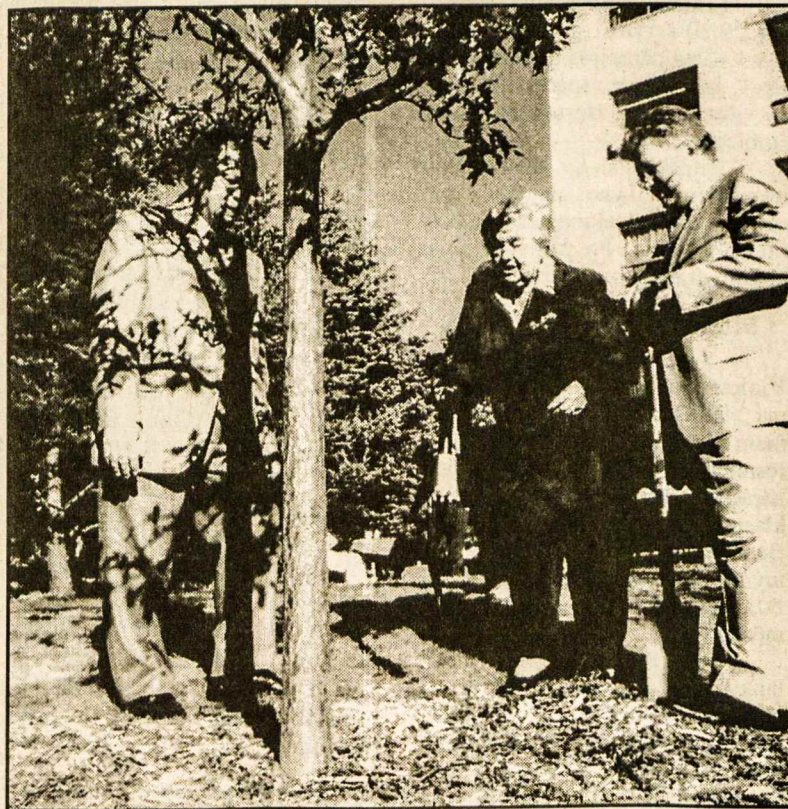
Mūsų naujas adresas nuo rugpjūčio 30 d.

295 The West Mall, 6th Floor

Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

Ažuolų sodina Hamiltono "Rambynas" parke R. Sakalas, I. Kronienė, G. Senkus

TORONTONT

Anapilio žinios

– Spalio 24, ateinantį sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje per 9.30 v.r. Mišias kartu su "Angeliukais" giedos Toronto vyrų choras "Aras", vadovaujamas Lilijos Turūtaitės.

– Ateinantį savaitgalį bus renkama antroji rinkliava Lietuvos kankinių šventovėje, Gerojo Ganytojo šventovėje ir Šv. Kazimiero šventovėje *Pasaulio misijoms*.

– Pasiruošimo pamokos Pirmajai Komunijai bus pradėdamos ši rudenį. Registruotis prašome sekmadieniais po Mišių zakristijoje arba kitu metu skambinti klebonijon tel. 905 277-4320.

– Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos bus pradėdamos ši rudenį. Registruotis prašome sekmadieniais po Mišių zakristijoje arba skambinti klebonijon tel. 905-277-4320.

– Delhi Šv. Kazimiero šventovės ir salės naujų užraktų ir salės naujų durų įdėjimą finansavo Katalikų moterų draugijos skyrius, kuriam nuosirdi visų parapijiečių padėka.

– Rudeninė Kapinių lankymo diena Anapilyje bus spalio 31, sekmadienį. Pamaldos bus 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Pamokslą sakys diak. dr. Kazimieras Ambrozaitis. Autoakštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto V.I. Pūtvio kuopos šauliai. Mokyklinis autobusas į pamaldas vės maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

– Kapinių lankymo dienos pietūs spalio 31, sekmadienį, bus ruošiami Anapilio moterų būrelio Anapilio salėje. Pietauti bus galima visą dieną ir atsigaivinti vynu bei lietuvišku alumi.

– Kapinių lankymo dienos proga, spalio 31, sekmadienį, KLKM dr-jos skyrius ruošia meno parodą Anapilio parodų salėje. Parodoje – kūrinių Kanados lietuvių menininkų draugijos narių ir Rimanto Rovo medžio drožinių. Parodos atidarymas – po 9.30 v.r. Mišių.

– Mišios spalio 24, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Vidą Mockuviene; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už Wasaga Beach apylinkės mirusių lietuvių; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 23, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Elzbieta Strodonskiene.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį pamaldos įprastu laiku, 9.30 v. ryto.

– Kitas parapijos tarybos posėdis – trečiadienį, spalio 27, 7.30 v.v. Augusto ir Hertos namuose, Etobicoke.

– Pamaldos su Šv. Komunija ir sekmadienio tikybos pamokos vaikučiams įvyks sekmadienį, lapkričio 7, 9.30 v.r. Po pamaldų įvyks Moterų draugijos susirinkimas.

Maironio mokyklos žinios

– Spalio 16 d. tautosakininkė Violeta Levandauskienė vedė pirmą etninio ugdymo valandėlę pirmam ir penktam skyriuose bei vyresniųjų darželyje. Ji sudariusi tvarką, pagal kurį dėstys įvairiose klasėse iki mokslo metų pabaigos. Bus liečiama gamtos reikšmė lietuvių bei tradicijos ir papročiai. Džiaugiamės Violetos išjungimu į mūsų tarpą.

– Mkt. Ramunė Paškuviene apilankys mokyklą kas antrą šeštadienį paskaityti mokiniams bei savanoriškai pasidarbuoti įvairiose pradinėse skyriuose. Spalio 16 d. buvo jos pirmą dieną. Dėkojame už nuosirdžią talką.

Živilė

Slaugos namų žinios

– Adomas ir Kristina Biretos Slaugos namams aukėjo \$1,000.

– Pagerbti Liutimienės atminimui atstatyti slaugos namams "Labdara" muzikos kambario mikrofono/garsiaakalbio sistemai įsigyti aukėjo: \$100 – dr. G. M. Skriniskai; \$60 – T. B. Stanuliai; \$50 – C. J. Kavaliauskai, A. G. Tarvydai, dr. M. D. Valadkos; \$30 – V. Paulionis; \$25 – D. Keršienė, R. B. Ramanaukai, A. Sungailienė, M. Tamulaitienė, A. Valadkienė; \$20 – M. S. Bušinskai, R. Celejewski, T. S. Dirienzo, S. E. Kėkštai, G. S. Krasauskai, G. L. Matukai, V. P. Melnykai, J. Pacevičienė, V. V. Paška, I. Repšienė, R. A. Simanavičiai, E. Simonavičienė, P. I. Tarvydai, A. Zalagėnas; \$10 – V. A. Danaičiai. Aukas surinko M. Kazlauskaitė, D. Keršienė ir M. Povilaitienė.

– Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį per 10.45 v.r. Mišias giedojo parapijos "Retkartinis" choras. Norintys prie šio choro prisijungti prašomi skambinti D. Viskontienei, 416-762-8098. Ateinantį sekmadienį, spalio 24, per 10.45 v.r. Mišias giedos Čikagos vyrų vienetas, vad. Dariaus Polikaicio.

– Parapijos aukų vokeliai vartojami, kad aukotojų aukos būtų užregistruotos ir kad jie būtų pabaigę gautų už per metus suaukotą sumą atleidimą nuo mokesčių. Kas vokelių neturi, gali jų gauti parapijos raštineje.

– KLKM dr-jos parapijos skyriaus susirinkimas vyks ateinantį sekmadienį po 12.15 v. Mišių parapijos salė. Programoje – dr. R. Z. Zabielskio paskaita "Aukinio amžiaus sveikatos problemos".

– Santuokos sakramentą priėmė Judita Jasūnaitė ir Mario Aiello.

– Spalio 19 d. palaidota a.a. Salomėja Daukaitė-Jedrych, 84 m. Paliko vaikai Ivoną Chojmacky. Lietuvoje mirė a.a. Pranas Kerševičius, Alekso Keršio brolis; Amerikoje mirė a.a. Zuzana Kucinienė, Laimos Senkevičienės sesuo.

– Spalio 31 yra kapų lankymo diena. Mišios Lietuvos kankinių šventovėje vyks 3 v.p.p., pamokslą sakys diak. K. Ambrozaitis. Paminklų dviasitį šventins prieš Mišias.

– Parapijos salė spalio 15-16 d.d. vykęs vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas atnešė \$15,000 pelno. Parapijos tarybos labdaros sekcija dėkoja visiems, darbu ir daiktais prisidėjusiems prie šio renginio.

– Per visą spalio mėnesį registruojami vaikai Pirmos Komunijos ir Sutvirtinimo sakramentams pasiruoti. Pamokos prasidės lapkričio mėnesį. Pirmajai Komunijai registruojami vaikučiai, sulaukę 7 metų, o Sutvirtinimui 12 metų amžiaus.

– Mišios sekmadienį, spalio 24: 8 v.r. už a.a. Eleną ir Mykolą Gegužius; 9 v.r. už a.a. Janiną Grabošienę – 4 metinės; 10.45 v.r. už a.a. Rožę ir Paulių Liaukevičius, už a.a. Apolonią ir Vladą Kazlauskus bei Laimą ir Petrą Butenus, už a.a. Mariją ir Tada Normantus; 12.15 v.p.p. už a.a. Laimą Ratavičiūtę.

Pakartotinis balsavimas

Lietuvos ambasada Kanadoje praneša, kad š.m. spalio 24 d. vyks pakartotinis balsavimas Naujamiesčio vienmandatėje rinkimų apygardoje nr. 1. Lietuvos piliečiams, kurie nuolat ar laikinai gyvena Kanadoje ir dalyvavo seimo rinkimuose spalio 10 d., išsiųsti balsavimui paštu reikalingi dokumentai.

Lietuvos piliečiai, kurie anksčiau nedalyvavo rinkimuose ar ką tik atvyko į Kanadą, gali balsuoti Lietuvos ambasados patalpose Otavoje likusiomis iki rinkimų darbo dienomis nuo 13 iki 17 val. ir spalio 24 d. nuo 7 iki 20 val. Atvykus būtina turėti Lietuvos piliečio pasą.

Lietuvos ambasados adresas: 130 Albert Street, Suite 204, Ottawa, Ont., K1P 5G4. Tel. 613 567-5458, faksas 613 567-5315, elektroninis paštas liemb@storm.ca, romanas@storm.ca.

Informaciją apie kandidatus, politines partijas, naujamiesčio vienmandatės rinkimų apygardos nr. 1 kandidatų biografijas, jų programas, informaciją apie rinkimų organizavimą jūs galite rasti internete adresu: www.vrk.lt.

Lietuvos generalinis konsulas Toronto praneša: sekmadienį rinkimai į Lietuvos parlamentą vyks sekmadienį, spalio 24. Balsuoti galima paštu arba atvykus į Generalinį konsulatą 1573 Bloor St. W., sekmadienį, spalio 24, 12 – 16 val. Reikia būtinai turėti su savimi galiojantį Lietuvos pasą.

H. Lapas

Lietuvių Namų žinios

– Spalio 17 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 150 svečių. Pranešimą padarė valdybos narys T. Stanulis.

– Lietuvių Namų ir Labdaros valdybos posėdis – lapkričio 3, trečiadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų sekllyčioje.

– Tradicinė Lietuvių Namų "Rudens popietė" rengiama lapkričio 7 d., 2 v.p.p. Bus šilti pietūs su vynu, meninė programa, turtinga loterija. Bilietus galima užsakyti Lietuvių Namų raštineje, tel. 416 532-3311 ar 416 769-1266 arba sekmadienio popiečių metu.

– LN Kultūros komisija yra gavusi vertingų, naujų išleisti knygų iš Lietuvos. Tai S. Katkauskio *Gyvenimo paveikslai*, poeto S. Gedos *Adolelio kalendoriai*, J. Ivanauskai-

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad

42 metinis narių susirinkimas

ir 2004 m. APYSKAITA

įvyks 2005 m. balandžio 24, sekmadienį, 3 v.p.p.

Prisikėlimo parapijos salėje, 1 Resurrection Road, Toronto, Ontario

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi spalio 30 d. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį laikrodžių rodyklės atsukamos viena valandą atgal.

Tėviškės žiburių administracija Kapinių lankymo dieną, spalio 31, sekmadienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Toronto "Volungė" dalyvaus spalio 21-24 vyksiančiame "Eastman School of Music" rengiamame "Eastman-Rochester Organ Initiative" (EROI) festivalyje. Šia proga vyks pristatymas naujosios EROI programos projekto, kuriame dalyvauja Lietuvos kultūros ministerija, Goteborg vargonų meno centras (GOArt) Švedijoje ir Ročesterio anglikonų vyskupija. Projekto tikslas – pastatyti istorinius 1776 lietuviškus vargonus Ročesterio Christ Church šventovėje 2008 m. ir tuo pačiu metu baigti restauravimo darbus originalaus Adam Gottlob Casparini instrumento Vilniuje. Casparini vargonai Šventosios Dvasios (dominikonų) šventovėje Vilniuje yra vieni iš vertingiausių Europoje, nuostabiai gerai išlaikyti per įvairius karus ir okupacijas. Vilniaus ir Ročesterio kultūrinio projekto pristatymo proga EROI festivalyje dalyvaus Lietuvos ambasadorius JAV-se Vygaudas Užackas, Vilniaus vicemeras profesorius Kęstutis Masiulis; Lietuvos garbės konsulas šiaurinėje Niujorko valstijoje Rimas Česonis ir JAV lietuvių bendruomenės nariai. Festivalio metu vyks įvairių lietuvių kultūriniai renginiai ir Kanados bei JAV lietuvių chorų pasirodymai. Informacija teikiama tinklalapyje www.rochester.edu/Eastman/organ.

Toronto Lietuvių filatelistų ir numizmatų draugija kviečia narius ir filatelijos mėgėjus dalyvauti susirinkime, kuris įvyks lapkričio 7 d., 11.45 v.r. Prisikėlimo parapijoje, posėdžių kambaryje. Filatelistų draugija tęsia pašto ženklų rinkimo vėjų Kelmės J. Greičiūno gimnazijos mokiniams filatelistams. Jau aštuonerius metus jie gauna iš draugijos įvairių valstybių pašto ženklus. Esu dėkingas savo bičiuliams filatelistams be kurių ženklų rinkimo vėjų būtų neįmanomas, o taip pat *Tėviškės žiburiams*, Kanados lietuvių fondui, kun. A. Simanavičiui, OFM, S. Prakapui, J. Gustainiui, A. Juozapavičiui, V. Kolyčiui ir visiems kitiems vėjams rėmėjams. Pašto ženklus galima pakeisti A. Laurinaičiui Prisikėlimo parapijoje, arba siųsti paštu: A. Laurinaitis, 78 Caines Ave., Willowdale, Ont. M2R 2L3.

Į Kanados kariuomenės bazę Camp Borden trumpesniai kursai atvyko plk. Jonas Patašius ir plk. ltn. Vytautas Gilyš. Karininkai dalyvaus Karuomenės šventės minėjime Toronte lapkričio 21 dieną. Į Lietuvą grįžta prieš Kalėdas.

Vytautas Pečiulis

Dėdė Joną Stanaitį, sulaukusį gražaus 90 metų jubiliejaus, sveikina Nijolė, Hansas, Aldona ir Zenonas linkėdami sveikatos ir Dievo palaimos. Ta proga šeima *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$90.

Tremtiniai vaikaičių mokyklai *Lietuvių Namai* Vilniuje aukuoja: \$300 – A. K. Biretos, V. Montvilas, S. M. Petrylos; \$100 – I. Kaliukevičienė; \$50 – O. Juodišienė, V. Lėverienė; \$10 – E. Vilkenė.

E.S.

Šv. Jono lietuvių kapinių vadovybė tebetęsia *Kelių asfaltavimo vėjų*, nes dar ne visai padengtos su asfaltavimu susijusios išlaidos.

tės *Menulio vaikai*. Norintieji pasikolinti šias knygas prašomi skambinti tel. 416 769-1266.

– "Lokys" atidarytas šiokiadieniais nuo 12 v.p.p., savaitgalio dienomis nuo 11 v.r.

– "Lokyje" galima gauti duonos ir kitų lietuviškų maisto gaminių. Teirautis tel. 416 534-8214.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO

ANTROJO TURO RINKIMAI

įvyks 2004 m. spalio 24 d.

BALSUOKIME UŽ

DR. IRENĄ DEGUTIENĘ

Tėvynės sąjungos skyrius Kanadoje

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA

kviečia visus į
"HALLOWEEN" ŠOKIUS

Kada? spalio 30, šeštadienį, 8 v.v.
Kur? Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.
Kaina? \$10

IEŠKOME NAUJŲ MORTGIČIŲ

Premija

\$250

Ar Jūs turite pažįstamų, kuriems reikia nekilnojamo turto paskolos (mortgičiaus), ar žada savo mortgičių atnaujinti kitur? Nebūtina turi būti lietuvių – pasiūlykite jiems PARAMOS paslaugas. Mortgičiaus perkėlimas į PARAMĄ yra nemokamas – taip pat jie galės naudotis ir kitomis nemokamomis PARAMOS teikiamomis paslaugomis. Jeigu Jūs pažįstami perkels mortgičių į PARAMĄ, džiaugsis ne tik jie, bet ir JŪS. Jums bus įteikta \$250 premija! Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į paskolų skyrių: 416-207-1809.

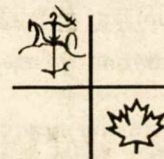
Lietuvių kredito kooperatyvas

MOKAME

2.60%
už 1 metų indėlius

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Road, Toronto
Tel. 416/532-3400

2185 Stavebank Road, Mississauga
Tel. 905/566-0006

A. a. Halinos Rickienės 14-kos metų mirties prisiminimui dukra Alina Žilvytienė ir šeima *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$100.

Mylimos žmonos a.a. Elvyros Šelmienės mirties priminimą jų metų prisiminimui atnaujinti dukrė Aldona Falikauskienė *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$50.

A. a. Kazimieros Mankauskienės 3 metų ir a. a. Kazimiero Mankausko 36 metų mirties prisiminimui pagerbti dukrė Aldona Falikauskienė *Tėviškės žiburiams* aukuoja \$50.

WATERFRONT TRAILER with 2 additions for sale in Orillia 5 min. from CasinoRama. Call John tel. 905 814-1516 (home) or 416 988-6533 (cell).

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Paieškojimas

Ieškoma Raguckaitė (arba Raguckas) Salomėja, gimusi 1922 arba 1924 metais Vilkaviškio apskrityje, Alvito valsčiuje, Lankeliskų parapijoje, II Kumečių kaime Ragucko Jono, Silvestro ir Raguckienės Magdės arba Magdalenos šeimoje. Paskutinėmis žiniomis, ji gyveno ir mirė Kanadoje 1990-1999 metais. Ką nors žinančius apie Raguckas Salomėjos gyvenimą prašau pranešti man: Roma Vyšniauskaitė, Lietuva, Vilnius, Zarnavų gatvė 10-208A, nešojamas telefonas 8673 000963, el.paštas r.vysniauskaite@litrail.lt

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytėjai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevizib@pathcom.com

JOTVA CONSTRUCTION Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323 arba 416 882-8531.

MONTREALQUE

KLK Montrealio apylinkės visuotinis susirinkimas įvyko spalio 17 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Iš Toronto atvyko KL Fondo pirm. Algis Nausėdas ir administratorius Leonas Baziliauskas. Pirm. Algis Nausėdas padarė išsamų pranešimą apie fondo pradžią, veiklą, finansus ir atsakinėjo į dalyvių klausimus. Galima buvo pasiimti fondo leidinį *KLF 1962-2002*.

Po trumpos pertraukos prie kavitės vyko KLK Montrealio apylinkės visuotinis susirinkimas, kurį pradėjo pirm. Arūnas Staškevičius ir pakvietė Petrą Adamonį vesti susirinkimą, o sekretorės pareigoms – Stefaniją Jutuvienę.

2002 m. balandžio 21 d. įvykusio bendruomenės susirinkimo išsamų protokolą (priimtą be pataisų) perskaitė Vitalija Keršulienė. Montrealio apylinkės bendruomenės veiklą per praeitus dvejus metus nušvietė pirm. A. Staškevičius. Apylinkės finansinę apyskaitą pateikė išd. Silvija Staškevičienė.

Lituanistinės mokyklos vedėjos Žilvės Jurkūtės-Flayney pranešimą dalyviai sutiko labai šiltai. Mokykla veikia bendruomenės sudėtyje, bet finansškai nuo jos nepriklauso. Džiugu, kad mokinių skaičius mokykloje augėja – dabar joje mokosi 38 mokiniai.

D. S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

G y d y t o j a s I

(Atkelta iš 7-to psl.)

tus. Po to gailėstingiosios sesutės iš "penkminutės" išėdavo. Likę vieni gydytojai atviriau aptardavo sunkius ligonius, įvykusius medicininio darbo klaidas, nesusipratimus ir pan.

Pacientų priėmimas, jų apžiūrėjimas, dalyvavimas gydymo procedūrose trukdavo iki 13 val., po to visi pacientai eidavo pietauti, o po pietų išsėdavo. Vakaraus vykdavo poilsio vakarai, šokiai. Visuose renginiuose dalyvavo ir gydytojai. Tai primindavo man T. Mano knyga *Užburta kalnas*.

Tačiau visa tai manęs kuo toliau, tuo labiau ėmė netenkinti. Prisiminiau dr. V. Kutorgą, onkologinius tyrimus. Todėl pasistengiau savo įgėjomis įsteigti kuklią biochemijos laboratoriją ir neurofiziologinių tyrimų kabinetą. Ten tirdavau sanatorijos pacientų kraujo serumo elektrolitus, gliukozę ir savo taip pamėgtą kraujo katalazę. Iš instrumentinių tyrimų pasirinkau senosiomis reakcijos latentinį periodą, elektrinę odos varžą ir elektrinę odos temperatūrą. Tai leido tam tikru laipsniu įvertinti organizmo aukštųjų nervinių procesų funkcijas, kurios, pasirodė, būdavo pažeistos ir sergant somatinėmis ligomis.

Dažnai tekdavo važinėti į Kauno medicinos institutą (dabar universitetą), Vilniaus uni-

TORONTO AUTOMATION SYSTEMS atlieka visus elektros darbus. Specializuojasi: vėdinime, šildyme, šaldyme, elektros instaliacijoje, signalizacijose. Skambinti Arūnui mob. 416 890-4219.

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniskai riša knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905)625-2412

PUNIA

CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

cell: (416) 560-0122 namų: (905) 848-9628

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE ETOBICOKE ir MISSISSAUGOJE

Jaunimo sąjungos pirm. Juozas Piečaitis paminėjo praėjusius nuveiktus darbus, džiaugėsi, kad į sąjungą įstojo naujų narių, kvietė visus atsikvėpti į Antano Šileikos naujausios knygos sutiktuves ir džiazo koncertą lapkričio 13 d. Taip pat kvietė pasinaudoti interneto tinklalapiu montrealiolietuviai.org. Ten yra diskusijų forumas, Aušros Vartų parap. biuletenis, Žinytas *Rezginėlė*, "Lito" informacija, Jaunimo sąjungos pranešimas, renginių ir įvykių tvarkaraštis ir kt. Labai smulkių revizijos komisijos pranešimą perskaitė Donatas Baltrukonis.

Aklamacijos būdu į valdybą išrinkti: Lilija Gedvila, Donaldas Gedrikas, Vitalija Keršulienė, Antanas Mickus, Juozas Piečaitis, Alfredas Piešina, Alice Skrupskis, Silvija Staškevičienė ir Arūnas Staškevičius. Revizijos komisija: Donatas Baltrukonis, Genovaitė Kudžienė ir Antanas Žiukas.

Bendruomenė prašo tautiečius susimokėti \$10 solidarumo įnašą. Susitarus su "Litu" pinigai gali būti pervesti iš nario sąskaitos. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

Concordia universiteto Arts and Science fakultetas paskelbė 2003-2004 *Dean's List*, kuriame yra Jason Patopas ir Danielius Staškevičius (Silvijos ir Arūno Staškevičių sūnus).

D. S.

versiteto medicinos fakultetą pas profesorius konsultacijų, o taip pat aplankyti medicininės literatūros bibliotekas.

Netrukus Vilniaus vadovybė keturiems mėnesiams išsiuntė specializuotis į Šiaurės Kaukazo grupės kurortus (Kislovodską, Esentukį, Piatigorską ir Železnovodską). Ten veikė ir profesionali Centrinio Maskvos kurortologijos ir fizioterapijos instituto balneologijos katedra.

Tuo metu (t.y. 1957 m. pradžioje) minėtoje katedroje dirbo garsių mokslininkų grupė. Tai žymus kardiologas prof.